

2026 m. sausis PRAKTIKOS APŽVALGA

Teisės taikymas	3
Teisėkūra	4
Rinkimai	8
Užsieniečių teisinė padėtis	9
Prieglobstis	12
Konkurencija	12
Aplinkos apsauga	15
Valstybės tarnyba	16
Asmens duomenų apsauga	18
Nacionalinė ir Europos Sąjungos parama	19
Bausmių vykdymo sąlygos	20
Lygios galimybės	22
Vartotojų teisių apsauga	23
Teisė kreiptis į teismą	24
Reikalavimo užtikrinimo priemonės	25

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
BVK	Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

Teisės taikymas

Dėl įstatymo pakeitimų galiojimo ir taikymo Konstituciniam Teismui pripažinus patį įstatymą prieštaraujančiu Konstitucijai

Byloje nagrinėtas ginčas pagal pareiškėjo UAB „Nepriklausoma tyrimų laboratorija“ skundą dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) 2021 m. rugpjūčio 12 d. rašto (toliau – Raštas) „Dėl pieno tyrimų atsiskaitymo tikslais“, kuriuo atmestas pareiškėjo prašymas įgalioti tirti jį pieno mėginius. Raštas priimtas Ministerijai vadovaujantis Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo (toliau – Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas) 3 straipsnio 3 dalies 5 punktu.

Pirmosios instancijos teismas, tenkindamas pareiškėjo skundą, konstatavo, jog šiuo atveju susiklostė situacija, kad paskelbus Konstitucinio Teismo 2020 m. vasario 6 d. nutarimą (toliau – Nutarimas), kuriuo buvo pripažinta, jog Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas (visas) prieštarauja Konstitucijai dėl priėmimo tvarkos, neliko taikytino pagrindinio (pirminio) įstatymo, reglamentuojančio ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimą, ir liko galioti tik šį pirminį (negaliojantį) įstatymą vėliau keitę bei papildę įstatymai. Teismas priėjo prie išvados, jog atsakovo Raštas neatitinka VAJ nuostatų dėl motyvavimo, nes nors teisės aktas (Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymai), kuriuo remtasi priimant Raštą, formaliai buvo galiojantis, šiuo atveju teisės normos *de facto* (faktiškai, iš tikrųjų) nebegalėjo būti taikomos, nes nebeliko sistemos, kurios dalimi jos yra (buvo), o trūkstamos reglamentavimo dalys yra būtinos tinkamam normų taikymui, siekiant išvengti nepagrįsto asmenų teisių ribojimo.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, nagrinėdama Ministerijos apeliacinį skundą, pirmiausia pažymėjo, jog byloje nesant nesutarimo dėl faktinių aplinkybių ir atsakovui kvestionuojant pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumą bei pagrįstumą tik teismo atliktu Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo ir jo pakeitimo bei papildymo įstatymų vertinimu ir (ne)taikymu ginčo santykiui, kolegija pasisakys paminėtuju aspektu.

Dėl Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymų nuostatų taikymo išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog Konstitucinio Teismo Nutarimas teisės aktų registre oficialiai paskelbtas tik 2020 m. liepos 1 d., nutarime taip pat pažymėta, jog Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas buvo pakeistas ir papildytas Seimo 2015 m. gruodžio 22 d. ir 2018 m. gegužės 31 d. priimtais įstatymais, kurių atitiktis Konstitucijai pagal priėmimo tvarką nebuvo tyrimo dalykas nurodytoje konstitucinės justicijos byloje. Taigi nurodyti Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymai lieka galioti (Nutarimo 47 p.).

Toliau išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, jog taikoma tik galiojanti norma. Tad pirmiausia nustatyta, ar Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo ginčo nuostata (t. y. 3 straipsnio 3 dalies 5 punktas) atsakovui priimant Raštą galiojo ir galėjo būti taikoma ginčo santykiui. Pagal teisės doktriną teisės normos galiojimas reiškia, jog teisės norma yra teisės sistemos dalis, ji priimta kompetentingo subjekto, įsigaliojusi ir nepanaikinta. Tuo tarpu teisės normos taikymas – tai kompetentingo subjekto veikla, kuria galiojanti teisės norma pritaikoma konkrečiai faktinei situacijai, sukeliant individualias teises pasekmes. Išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, jog Konstitucinio Teismo Nutarime padaryta išvada, kad Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymai lieka galioti (Nutarimo 47 p.), įrašyta į Nutarimo konstatuojamosios dalies VII dalį pavadinimu „Dėl Konstitucinio Teismo nutarimo oficialaus paskelbimo“. Šioje dalyje aptarti aspektai dėl Nutarimo teisinio poveikio ribų ir laiko, jo įsigaliojimo pasekmių, tad pateiktas teiginys dėl Nesąžiningų veiksmų draudimo pakeitimo ir papildymo įstatymų galiojimo nelaikytinas sprendimu dėl šių pakeitimų konstitucingumo ar norminiu jų galiojimo įtvirtinimu. Konstitucinis Teismas Nutarime tik atkreipė dėmesį į tai, jog iki Nutarimo oficialaus paskelbimo Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymai, kaip ir pats Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas, lieka galioti. Priešinga interpretacija reikštų Konstitucinio Teismo kompetencijos peržengimą. Konstitucinis Teismas neturi kompetencijos pripažinti vieno ar kito teisės akto negaliojančiu, jis sprendžia, ar atitinkamas teisės aktas neprieštarauja Konstitucijai (Konstitucijos 102 straipsnio 1 dalis, Konstitucinio Teismo įstatymo 71 straipsnio 1 dalis). Tad Konstitucinio Teismo Nutarime padaryta išvada, jog „nurodyti Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymai lieka galioti“, reiškia, kad teismas nespėdė dėl Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymų prieštaravimo Konstitucijai, o tik apibrėžė teisinę situaciją, kylančią iš Nutarimo tyrimo apimties, ir nurodė skirti dėl Nutarimo taikymo toms Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo normoms, kurios pripažintos prieštaraujančiomis Konstitucijai.

Išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, jog tais atvejais, kai kyla konkretus ginčas dėl to, ar tam tikra nuostata išliko galiojanti po Konstitucinio Teismo nutarimo, sprendimą priima tas subjektas, kuris vykdo teisės aktu taikymą (pvz., administracinės institucijos, teismai ir kt.), t. y. būtent jis aiškina ir nustato teisinį poveikį konkrečiu atveju. Šiuo atveju Konstitucinio Teismo 2020 m. vasario 6 d. Nutarime pripažinus Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymą (2015 m. birželio 25 d. redakcija; TAR Nr. 11209) pagal priėmimo tvarką prieštaraujančiu Konstitucijai, nuo 2020 m. liepos 1 d. jis nustojo galios. Tai reiškia, jog minėtas įstatymas buvo eliminuotas iš galiojančios teisės sistemos ir jokiais aplinkybėmis nebegali būti taikomas (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2020 m. gruodžio 7 d. nutarimą). Tokiu atveju neliko galiojančio „pagrindinio“ teisės akto, kurį būtų galima keisti. Teisėkūros logika lemia, kad pakeitimo įstatymas yra priklausomas nuo keičiamo teisės akto, pakeitimai, kaip techninės įstatymo redakcijos dalys, neegzistuoja savarankiškai, o tik modifikuoja galiojantį tekstą. Dar daugiau – atsakovo taikyta ginčo norma (Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 5 punktas) teisiniame reguliavime atsirado Seimo 2018 m. gegužės 31 d. priimtu Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 2, 3, 5, 6 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIII-1214, kurio 2 straipsnis skelbė: „Pakeisti 3 straipsnio 3 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip: 5) pirkti žalią pieną iš Lietuvos Respublikoje registruoto žalio pieno pardavėjo, parduodančio savo gamybos žalią pieną, kurio sudėtis ir kokybė nėra įvertinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatyta tvarka juridiniame asmenyje – valstybės valdomoje akredituotoje laboratorijoje“. Tai yra tik punkto pakeitimas, net be pačios normos hipotezės, kas apskritai neleidžia nustatyti nei subjektų, kuriems taikytina minėta norma, nei pačių visuomeninių santykių esmės.

Apibendrinama išdėstytas aplinkybes, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija priėjo prie išvados, jog byloje ginčytas Ministerijos Raštas priimtas remiantis netaikytina Nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 5 punkto nuostata, todėl pripažintinas neteisėtu ir nepagrįstu, neatitinkančiu VAĮ reikalavimų.

Atsižvelgiant į tai, Ministerijos apeliacinis skundas atmestas kaip nepagrįstas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas, remiantis išdėstytais motyvais, paliktas nepakeistas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2026 m. sausio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-775-492/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02983-2021-0

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Teisėkūra

Dėl lietuvių kalbos ir literatūros bei tautinių mažumų gimtosios kalbos mokymui skiriamo laiko santykio pradinio ugdymo programai įgyvendinti tautinių mažumų mokyklose

Apžvelgiamoje byloje pagal Seimo nario pareiškimą tirtas 2025–2026 ir 2026–2027 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų, patvirtintų Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2025 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. V-559 (toliau – Bendrieji ugdymo planai), 84 punkto teisėtumas ta apimtimi, kuria nustatytas mažesnis lietuvių kalbos ir literatūros pamokų skaičius nei gimtosios kalbos pamokų skaičius pradinio ugdymo programai įgyvendinti grupinio mokymosi forma kasdieniu ir nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu mokyklose, kuriose įteisintas tautinių mažumų kalbos mokymas arba mokymas tautinės mažumos kalba.

Byloje nustatyta, kad pagal Bendrųjų ugdymo planų 84 punkto nuostatas mokyklose, kuriose įteisintas tautinių mažumų kalbos mokymas arba mokymas tautinės mažumos kalba, pradinio ugdymo programoje lietuvių kalbos ir literatūros mokymui skiriama 280 pamokų mažiau negu baltarusių / rusų / lenkų, vokiečių tautinių mažumų gimtosios kalbos ir literatūros mokymui. Šiame kontekste pažymėta, kad Švietimo įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje imperatyviai nustatyta, jog bendrojo ugdymo mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalbos arba mokymas tautinės mažumos kalba, lietuvių kalbos dalykas yra sudėtinė ugdymo programos dalis ir jos mokymui turi būti skiriama ne mažiau laiko nei gimtosios kalbos mokymui.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad Švietimo įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje įstatymų leidėjas vartoja sąvoką „laikas“, kuri šiame įstatyme nėra savarankiškai apibrėžta. Atsižvelgusi į minėtos nuostatos formulotę, sistemine vietą ir imperatyvų pobūdį, išplėstinė teisėjų kolegija darė išvadą, kad įstatymų leidėjas, nustatydamas reikalavimą lietuvių kalbos mokymui skirti ne mažiau laiko nei gimtosios kalbos mokymui, siekia įtvirtinti kiekybiškai palyginamą ir objektyviai patikrinamą mokymo apimtį santykį, kuris negali būti

paliktas vien deklaratyviam ar vertinamajam aiškinimui. Atsižvelgiant į tai, vertinant, ar Bendrųjų ugdymo planų 84 punkte nustatytas teisinis reguliavimas atitinka Švietimo įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą imperatyvų reikalavimą mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalbos arba mokymas tautinės mažumos kalba, lietuvių kalbos mokymui skirti ne mažiau laiko nei gimtosios kalbos mokymui, pagrįstai lygintina tokia mokymo apimtis, kuri leidžia objektyviai išreikšti ir patikrinti šio laiko santykį, t. y. lietuvių kalbos ir gimtosios kalbos mokymui nustatyta pamokų apimtis. Šiai išvadai nedaro įtakos Švietimo įstatymo 30 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtintos nuostatos, kad pradinio ugdymo programa vykdoma dvikalbio ugdymo būdu – tautinės mažumos kalba ir lietuvių kalba, taip pat, kad lietuvių kalba pradinio ugdymo programoje mokoma integruotai.

Išplėstinė teisėjų kolegija atmetė atsakovo argumentus, kad mokykloms suteikta diskrecija perskirstyti pamokų skaičių ar sudaryti laikinas grupes lietuvių kalbai mokyti gali kompensuoti mažesnę lietuvių kalbos pamokų skaičių. Kritiškai vertintas ir atsakovo argumentas, jog dėl higienos normoje nustatytų pamokų skaičiaus ribojimų objektyviai nėra galimybių padidinti lietuvių kalbos ir literatūros pamokų skaičiaus. Šiuo aspektu pažymėta, kad higienos normos, kaip poįstatyminiai teisės aktai, negali riboti ar modifikuoti įstatyme nustatytų imperatyvių reikalavimų, taip pat negali pateisinti tokio poįstatyminio teisinio reguliavimo, kuris neatitinka aukštesnės galios teisės akto nuostatų. Be to, konstatuota, jog galimi administraciniai, organizaciniai ar praktinio įgyvendinimo sunkumai negali būti laikomi teisiškai reikšmingu pagrindu nukrypti nuo įstatymo nuostatų ar jas paneigti poįstatyminiu teisiniu reguliavimu.

Išplėstinė teisėjų kolegija kartu pažymėjo, jog Švietimo įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta nuostata savaime nereiškia, kad reikalavimo lietuvių kalbos mokymui skirti ne mažiau laiko nei gimtosios kalbos mokymui įgyvendinimas turi būti siejamas išimtinai su tautinių mažumų gimtosios kalbos ir literatūros pamokų skaičiaus mažinimu. Šiame kontekste pabrėžta, kad norminę administracinę bylą nagrinėjantis teismas, vadovaudamasis ABTĮ 3 straipsnio 2 dalimi, nevertina ginčijamo teisinio reguliavimo politinio ar ekonominio tikslingumo, todėl byloje nepasisakyta dėl konkrečių Švietimo įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatyto reikalavimo įgyvendinimo būdų. Įstatyme įtvirtinto reikalavimo įgyvendinimo būdų pasirinkimas, įskaitant galimus mokymo organizavimo, ugdymo programų struktūros ar mokymo laiko paskirstymo sprendimus, patenka į vykdomosios valdžios institucijų diskreciją, kuri privalo būti įgyvendinama taip, kad būtų užtikrintas imperatyvių įstatymo nuostatų laikymasis ir išlaikyta proporcinga pusiausvyra tarp valstybinės kalbos apsaugos ir tautinių mažumų teisių į jų kalbos bei kultūros puoselėjimą.

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, ginčytas teisinis reguliavimas pripažintas prieštaraujančiu Švietimo įstatymo 30 straipsnio 2 daliai ir konstituciniam teisinės valstybės principui, suponuojančiam teisės aktų hierarchiją.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2026 m. sausio 7 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eI-3-575/2026

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00007-2025-4

Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

Dėl sveikatos apsaugos ministro įsakymų, reglamentuojančių sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo tvarką, teisėtumo

Apžvelgiama norminė administracinė byla inicijuota siekiant patikrinti, ar sveikatos apsaugos ministro 2025 m. gegužės 9 d. įsakymai Nr. V-444 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1113 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – įsakymas Nr. V-444), Nr. V-434 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. V-304 „Dėl Brangiųjų tyrimų ir procedūrų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – įsakymas Nr. V-434) ir Nr. V-438 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m. gruodžio 10 d. įsakymo Nr. V-2818 „Dėl Medicininės reabilitacijos ir antirecidyvinių sanatorinio gydymo bei psichosocialinės reabilitacijos paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ (toliau – įsakymas Nr. V-434; visi kartu – įsakymai), be kita ko, reglamentuojantys asmens sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimą, įskaitant ir viršutartinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo tvarką, visa apimtimi ir atskiri jų punktai neprieštaruoja aukštesnės galios teisės aktams.

LVAT pažymėjo, kad sveikatos apsaugos ministras turėjo aiškius įgaliojimus reglamentuoti asmens sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis tvarką, nes

tokią jo teisę tiesiogiai numato Sveikatos draudimo įstatymo 25 straipsnio 1 dalis. Todėl sveikatos apsaugos ministras neabejotinai turėjo pakankamai aiškius įgaliojimus pakeisti ir priimti įsakymus.

Teisės aktų projektų derinimo terminą reglamentuojantis Taisyklių¹ 17 punktą nustato, kad suinteresuotų institucijų išvadoms ir suinteresuotų asmenų pastaboms ir pasiūlymams dėl teisės aktų projektų pateikti turi būti numatytas ne trumpesnis nei 10 darbo dienų derinimo terminas, o kai pateikiami dideli (10 ar daugiau puslapių) ir (ar) sudėtingi teisės aktų projektai (nustatantys naują teisinį reguliavimą ar iš esmės jį keičiantys), – ne trumpesnis nei 12 darbo dienų derinimo terminas. Taigi įsakymus pateikus derinti 2025 m. balandžio 17 d., o derinimo terminą nustačius iki 2025 m. balandžio 25 d., t. y. derinimui skyrus 5 darbo dienų terminą, buvo nesilaikyta Taisyklių 17 punkto reikalavimo, įtvirtinančio ne trumpesnę nei 10 darbo dienų derinimo terminą.

Sisteminė Teisėkūros pagrindų įstatymo ir Taisyklių nuostatų analizė išplėstinei teisėjų kolegijai leido daryti išvadą, kad teisės aktų derinimo procesas turi būti įgyvendinamas būtent per Teisės aktų informacinę sistemą (toliau – TAIS). Nors atsakovas teigė, kad apie numatomus teisės aktų pakeitimus suinteresuotus asmenis informavo per Nacionalinę bendradarbiavimo platformą bei kitais formatais, tokios papildomos informacijos sklaidos formos negali pakeisti imperatyviai nustatytos derinimo procedūros ir neprilygsta teisės aktų projektų paskelbimui TAIS. Alternatyvios komunikacijos priemonės negali būti laikomos pagal Teisėkūros pagrindų įstatymą ir Taisyklės atliekamo derinimo procedūros dalimi ir negali pateisinti Taisyklių 17 punkte nustatyto ne trumpesnio kaip 10 darbo dienų derinimo termino nesilaikymo. Taigi atsakovas privalėjo užtikrinti teisės aktų projektų paskelbimą ir derinimą būtent per TAIS, todėl jo nurodytos aplinkybės dėl anksčiau vykusio supažindinimo su teisiniu reguliavimo pokyčiais įvertintos kaip teisiškai nereikšmingos šio pažeidimo kontekste.

Pagal Taisyklių 19.3 papunktį derinimo terminas gali būti sutrumpintas iki 5 darbo dienų tik išimtiniais atvejais, kai egzistuoja dvi kumuliatyvios sąlygos: (1) teisės akto projekto rengimo nebuvo įmanoma suplanuoti, nes kilo nenumatytos aplinkybės, ir (2) teisės akto priėmimas būtinas neatidėliotiniams klausimams spręsti. Tik tokiu atveju įstaiga gali motyvuotai prašyti suinteresuotų institucijų ir asmenų teikti pastabas bei išvadas skubos tvarka. Šio punkto formuluotė aiškiai rodo, kad išimtis yra siauro pobūdžio ir turi būti aiškinama griežtai.

Byloje nenustatyta aplinkybių, patvirtinančių, kad egzistavo Taisyklių 19.3 punkte numatytas išimtinis atvejis – dėl nenumatytų aplinkybių teisės aktas turi būti priimtas nedelsiant, neatidėliotiniams klausimams spręsti. Atsakovas derinimo procese nenurodė jokių aplinkybių, leidžiančių daryti išvadą apie būtinybę spręsti neatidėliotinus, iš anksto neplanuotus klausimus. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, trumpesnis derinimo terminas buvo motyvuojamas siekiu įgyvendinti Sveikatos apsaugos ministerijos planus, kad įsakymais nustatytas teisinis reguliavimas įsigaliotų 2025 m. gegužės 10 d., t. y. trumpesnis derinimo terminas buvo siejamas ne su nenumatytomis aplinkybėmis, ne su objektyvia būtinybe reaguoti į netikėtai iškilusias situacijas, bet su iš anksto suplanuota teisės aktų įsigaliojimo data. Tokia aplinkybė negali būti laikoma Taisyklių 19.3 papunktyje nurodytų sąlygų įgyvendinimu. Vien tik institucijos vidinis poreikis laikytis suplanuoto grafiko ar administraciniai veiklos planai nesudaro pagrindo taikyti skubos tvarką. Atsižvelgiant į tai, padaryta išvada, kad pagrindo taikyti sutrumpintą derinimo terminą nebuvo, o atsakovo pasirinktas derinimo terminas neatitinka teisės aktuose nustatytų išimčių turinio ir prasmės.

Tai, kad įsakymais teisinis reguliavimas buvo pakeistas ir išdėstytas naujomis redakcijomis (įsakymas Nr. V-444 ir įsakymas Nr. V-434) arba pripažintas netekusiu galios (įsakymas Nr. V-438), taip pat įvesti teisinio reguliavimo pokyčiai, pakeičiant asmens sveikatos priežiūros paslaugų finansavimo tvarką ir apimtį, savo turiniu reikšmingai skyrėsi nuo anksčiau galiojusio teisinio reguliavimo, sudarė pagrindą išplėstinei teisėjų kolegijai konstatuoti, kad įsakymais sveikatos apsaugos ministras iš esmės pakeitė teisinį reguliavimą. Todėl šiomis aplinkybėmis privalėjo būti atliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, kaip tai įtvirtinta Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnyje ir Metodikos² 4 punkte. Be to, pareiškėjai įsakymais įvestus pokyčius būtent ir kvestionavo tokiomis aplinkybėmis, kaip poveikis ekonomikai, valstybės finansams, socialinei aplinkai ir lygioms galimybėms, regionų plėtrai ir kitoms sritims, t. y. būtent toms sritims, kurioms įtaką įvertinti yra privaloma atliekant poveikio vertinimą pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio reikalavimus.

Išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad padaryti norminių teisės aktų priėmimo procedūros pažeidimai dėl netinkamos teisės aktų projektų derinimo procedūros ir neatlikto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo vertintini kaip esminiai teisėkūros procedūros pažeidimai. Todėl konstatuota, jog įsakymai pagal

¹ Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 patvirtintos Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklės.

² Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 patvirtinta Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika.

priėmimo tvarką prieštarausja Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 4 punkte įtvirtintam teisėkūros atvirumo ir skaidrumo principui bei 5 punkte įtvirtintam teisėkūros efektyvumo principui, taip pat 15 straipsniui, Metodikos 4 punktui ir Taisyklių 17 punktui.

Kadangi teisinio reguliavimo spragų pašalinimui reikia laiko ir naujų sveikatos apsaugos ministro sprendimų, LVAT atidėjo oficialų teismo sprendimo paskelbimą Teisės aktų registre 2026 m. liepos 1 d.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2026 m. sausio 7 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eI-4-1188/2026

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00008-2025-5

Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

Dėl atlyginimo dydžių už naudojimąsi juridinių asmenų naudos gavėjų duomenimis teisėtumo

Byloje tirtas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2024 m. sausio 10 d. įsakymo Nr. 1R-8 „Dėl teisingumo ministro 2020 m. rugpjūčio 27 d. įsakymo Nr. 1R-278 „Dėl Atlyginimo už naudojimąsi Antstolių informacinėje sistemoje ir Juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje tvarkomais duomenimis dydžių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymas Nr. 1R-8) 1.2.5 punkto, kuriuo Atlyginimo už naudojimąsi antstolių informacinėje sistemoje ir Juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje tvarkomais duomenimis dydžių sąrašas (toliau – Sąrašas) nuo 2024 m. balandžio 1 d. papildytas IV skyriumi, reglamentuojančiu atlyginimo dydžius už naudojimąsi Juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje (toliau – JADIS) tvarkomais juridinių asmenų ir kolektyvinio investavimo subjektų naudos gavėjų duomenimis, ir 2024 m. gruodžio 9 d. įsakymo Nr. 1R-333 „Dėl teisingumo ministro 2020 m. rugpjūčio 27 d. įsakymo Nr. 1R-278 „Dėl Atlyginimo už naudojimąsi Antstolių informacinėje sistemoje ir Juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje tvarkomais duomenimis dydžių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymas Nr. 1R-333), kuriuo minėtas Sąrašas nuo 2024 m. gruodžio 10 d. papildytas 4¹ ir 4² punktais, reglamentuojančiais atvejus, kada taikomi atlyginimo už JADIS išrašus „sistema–sistema“ būdu ir elektronine forma dydžiai, teisėtumas.

Norminės patikros bylą inicijavo apylinkės teismas, nagrinėjęs ginčą tarp privataus juridinio asmens ir VĮ Registrų centro dėl mokesčio už Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos Juridinių asmenų naudos gavėjų posistemėje (toliau – JANGIS) tvarkomų duomenų teikimą PDF formatu. Prašymą pateikusiai teismui kilo abejonės, ar atlyginimo dydžiai buvo nustatyti laikantis Vyriausybės nustatytos tvarkos ir ar jie turėjo būti tikrinami nepriklausomo auditoriaus.

Įsakymo Nr. 1R-8 priėmimo metu galiojusios redakcijos Aprašo³ 40 punktas nustatė, jog už naują dokumentų teikimo ir (arba) registro objekto registravimo veiklą, kuri sukuriama po to, kai Aprašo nustatyta tvarka buvo apskaičiuoti ir patvirtinti atlyginimo dydžiai, laikinai, iki Aprašo II–III skyriuose nustatyta tvarka bus apskaičiuotas ir patvirtintas atlyginimo už naują paslaugą dydis, gali būti taikomas atlyginimo už panašią dokumentų teikimo ir (arba) registro objekto registravimo veiklą, kuri pagal pobūdį ir patiriamas sąnaudas gali būti prilyginama naujai paslaugai, dydis. Šiame kontekste LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad JADIS dalyvių posistemis ir naudos gavėjų posistemis (t. y. JANGIS) yra tos pačios (vientisos) informacinės sistemos struktūrinės dalys. Sąrašo III skyriuje įtvirtinti atlyginimo už naudojimąsi JADIS tvarkomais juridinių asmenų dalyvių duomenimis dydžiai ir Įsakymo Nr. 1R-8 1.2.5 punktu papildyto Sąrašo IV skyriuje įtvirtinti atlyginimo už naudojimąsi JADIS tvarkomais juridinių asmenų ir kolektyvinio investavimo subjektų naudos gavėjų (t. y. JANGIS) duomenimis dydžiai yra panašiai diferencijuoti pagal duomenų turinį, apimtį (kiekį), naudojamą duomenų teikimo būdą (be kita ko, „sistema–sistema“ būdu ir elektronine forma).

Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, išplėstinė teisėjų kolegija neturėjo pagrindo abejoti, kad JADIS duomenų apie juridinių asmenų dalyvius ir JANGIS duomenų teikimas atitinka panašumo kriterijų Aprašo 40 punkto taikymo prasme, todėl sprendė, jog šiuo atveju nebuvo pagrindo taikyti Aprašo 13–18 punktuose įtvirtintų bendrųjų atlyginimo dydžių derinimą ir tvirtinimą reglamentuojančių nuostatų. Be to, iki 2024 m. gegužės 17 d. galiojusios redakcijos Aprašo 40 punkto taikymas nebuvo siejamas su pareiga šiame punkte nustatyta tvarka už naują dokumentų teikimo ir (arba) registro objekto registravimo veiklą laikinai taikomus

³ Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimu Nr. 45 patvirtintas Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašas.

atlyginimo už panašią veiklą dydžius atskirai (papildomai) patikrinti nepriklausomam auditoriui ar audito įmonei, taip pat nenumatė privalomo priežiūros institucijos dalyvavimo šiame procese, juolab kad už panašią dokumentų teikimo ir (arba) registro objekto registravimo veiklą Aprašo II ir III skyriuose nustatyta (bendraja) tvarka apskaičiuoti ir patvirtinti atlyginimo dydžiai jau prieš tai turėjo būti patikrinti nepriklausomo auditoriaus ar audito įmonės ir dėl šių apskaičiavimų gauta priežiūros institucijos išvada.

Vis dėlto Įsakymo Nr. 1R-8 1.2.5 punktu už JANGIS duomenų teikimą faktiškai buvo nustatyti skirtingi (kelis kartus mažesni) įkainiai, nei už panašią JADIS tvarkomų duomenų apie juridinių asmenų dalyvius teikimo veiklą. Tačiau šiuo aspektu LVAT atkreipė dėmesį, kad pagal aktualų teisinį reguliavimą atlyginimo dydžiai neturi viršyti informacinės sistemos tvarkytojo ir duomenų tvarkytojo ar tvarkytojų patiriamų sąnaudų, o iš bylos duomenų buvo matyti, kad faktiškai mažesni nei už panašią duomenų teikimo veiklą nustatyti atlyginimo dydžiai Įsakymo Nr. 1R-8 1.2.5 punktu buvo įtvirtinti įvertinus naujausius duomenis apie būtinas ir pagrįstas tokių duomenų teikimo sąnaudas, kurios buvo gerokai mažesnės, ir pastarieji apskaičiavimai papildomai patikrinti nepriklausomo auditoriaus.

Nurodytomis aplinkybėmis LVAT sprendė, kad šiuo konkrečiu atveju Įsakymo Nr. 1R-8 1.2.5 punktu, be kita ko, vadovaujantis Aprašo 40 punktu, už JANGIS duomenų teikimą buvo pagrįstai nustatyti faktiškai mažesni atlyginimo dydžiai nei už panašią JADIS tvarkomų duomenų apie juridinių asmenų dalyvius teikimo veiklą. Priešingas aiškinimas, kad pagal Aprašo 40 punktą už JANGIS duomenų teikimą turėjo būti nustatyti tokie patys atlyginimo dydžiai kaip už panašią JADIS tvarkomų duomenų apie juridinių asmenų dalyvius teikimo veiklą, šiuo konkrečiu atveju neatitiktų Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – VIIVĮ) 33 straipsnio 3 dalies reikalavimų ir nebūtų suderinamas su Apraše įtvirtinta būtinomis ir pagrįstomis sąnaudomis grindžiama atlyginimo dydžių nustatymo tvarka, kadangi iš esmės lemtų situaciją, kai turėtų būti taikomi duomenų teikimo sąnaudas akivaizdžiai (net kelis kartus) viršijantys atlyginimo dydžiai.

Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad Įsakymo Nr. 1R-8 1.2.5 punktas pagal priėmimo tvarką neprieštarauja VIIVĮ 33 straipsnio ir Aprašo 13–18 bei 40 punktų nuostatomis. Tačiau išplėstinė teisėjų kolegija kartu atkreipė dėmesį, kad nurodytas Aprašo 40 punkto aiškinimas aktualus būtent šioje konkrečioje byloje nustatytų aplinkybių visumos kontekste. Tuo tarpu bylos dalis dėl Įsakymo Nr. 1R-333 nutraukta, konstatavus, kad šiuo įsakymu nebuvo nustatyti ar keičiami atlyginimo dydžiai (jų kainodara) už naudojimąsi JANGIS duomenimis, o tik paaiškinta jau galiojančių dydžių taikymo tvarka, t. y. kada taikomi atlyginimo dydžiai už išrašus „sistema–sistema“ būdu, ir kada – už išrašus elektronine forma.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2026 m. sausio 7 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eI-1-602/2026

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00003-2025-0

Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

Rinkimai

Dėl priegigos prie elektroninės formos parašų rinkimo lapo Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinėje sistemoje sukūrimo

Byloje nagrinėtas ginčas, be kita ko, kilęs dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo, kuriuo piliečių referendumo iniciatyvinei grupei atsisakyta suteikti prieigą VRK informacinėje sistemoje, sudarančią galimybę stebėti piliečių, pasirašiusių elektroninės formos piliečių parašų rinkimo lape, asmens duomenis, pagrįstumo ir teisėtumo.

LVAT pažymėjo, jog Referendumo konstituciniame įstatyme piliečių referendumo iniciatyvinei grupei *expresis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) suteikta teisė organizuoti piliečių parašų rinkimą. Ši teisė nėra kaip nors ribojama, nustatant skirtingas piliečių parašų popieriniuose ir elektroniniuose parašų rinkimo lapuose sąlygas, išskyrus technologinius skirtumus, susijusius su parašų įforminimu. Referendumo konstitucinio įstatymo 11 straipsnio 5 dalis nagrinėtos bylos kontekste aiškintina taip, jog prieiga VRK informacinėje sistemoje prie elektroninės formos piliečių parašų rinkimo lapo sukurtina ir piliečių referendumo iniciatyvinei grupei. Tam, kad piliečių referendumo iniciatyvinė grupė turėtų realią galimybę tinkamai įgyventi savo Referendumo konstitucinio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą teisę organizuoti piliečių parašų rinkimą, jai turi būti suteikta galimybė stebėti elektroniniu būdu pasirašiusių asmenų duomenis, siekiant nustatyti, ar nesidubliuoja parašai popieriniuose rinkėjų parašų rinkimo lapuose ir parašai elektroniniuose parašų rinkimo lapuose, kaip to

reikalauja Referendumo konstitucinio įstatymo 14 straipsnio 3 dalis. Tik turėdama tokius duomenis, piliečių referendumo iniciatyvinė grupė galės laiku nustatyti, ar yra surinkta pakankamai piliečių parašų, ar reikia intensyviai parašų rinkimą, ar jau galima atlikti Referendumo konstitucinio įstatymo 12 straipsnio 7 dalyje numatytus veiksmus – surašyti baigiamąjį aktą ir kartu su piliečių parašų rinkimo lapais perduoti VRK. Todėl, vykdydama Referendumo konstitucinio įstatymo 11 straipsnio 5 dalyje numatytas pareigas, VRK turi piliečių referendumo iniciatyvinei grupei ne tik išduoti popierinius rinkėjų parašų rinkimo lapus, bet ir suteikti jai prieigą stebėti piliečių pasirašymą elektroniniame piliečių parašų rinkimo lape VRK informacinėje sistemoje.

LVAT panaikino ginčytą VRK sprendimą.

2026 m. sausio 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-1-552/2026

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00023-2025-2

Procesinio sprendimo kategorija 5.5

[Prieiga internete](#)

Užsieniečių teisinė padėtis

Dėl nelegalios migracijos grėsmės ir tikrovės neatitinkančių duomenų vertinimo, sprendžiant dėl leidimo laikinai gyventi studijų pagrindu išdavimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjai atsisakyta išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, pagrįstumo ir teisėtumo. Sprendimas buvo grindžiamas aplinkybėmis, kad duomenys, kuriuos asmuo pateikė norėdamas gauti leidimą laikinai gyventi, neatitinka tikrovės ir yra rimtas pagrindas manyti, jog gali kilti nelegalios migracijos grėsmė (UTPĮ 35 str. 1 d. 2 ir 12 p.).

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą atmetė, konstatavęs, kad nuotolinės apklausos metu pareiškėja negebėjo tinkamai paaiškinti studijų Lietuvoje (universiteto) pasirinkimo motyvų ir aplinkybių, nepagrindė savo tikslo atvykti studijuoti konkrečioje institucijoje, konkrečioje studijų programoje.

Įvertinusi byloje pateiktą pareiškėjos apklausos stenogramą, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad pareiškėjos atsakymai nesudarė pagrindo spręsti, jog siekdama gauti leidimą gyventi studijų pagrindu pareiškėja teikė tikrovės neatitinkančius duomenis, siekė suklaidinti atsakovą ar įteisinti savo gyvenimą Lietuvoje kitu nei studijų universitete pagrindu. Tai, kad MD darbuotojui reikėjo pakartoti kai kuriuos užsienietei užduodamus klausimus, juos patikslinti, savaime nepatvirtina, kad pareiškėja teikė neaiškia, nelogišką informaciją, nesugebėjo atsakyti į klausimus, į juos neatsakinėjo ar jų nesuprato. Pareiškėja teikė pakankamai išsamius atsakymus (pagal užduodamų klausimų turinį) dėl pasirinktos magistro studijų programos, nurodė, kokias disciplinas studijuos, iš esmės paaiškino, kokios naudos tikisi pabaigusi studijas, nurodė, kad Lietuva buvo jos pasirinkimas, kadangi ši šalis buvo prieinamesnė (lyginant su Italija). Šiuo atveju, vien tai, kad pareiškėja nedetalizavo savo argumentų dėl pasirinktos valstybės (kodėl būtent Lietuva), išsamaus pageidaujimų studijų programų, vykdomų Lietuvoje ir kitose Europos valstybėse, palyginimo bei tai, jog praėjo 6 metai nuo jos bakalauro studijų pabaigos, savaime nepagrindžia, kad ji, siekdama gauti leidimą gyventi, teikė tikrovės neatitinkančius duomenis.

LVAT vertinimu, bylos duomenys vienareikšmiškai ir akivaizdžiai nepatvirtino, o atsakovas byloje neįrodė, kad pareiškėja teikė neišsamius atsakymus, melagingus duomenis, sąmoningai siekė kitų tikslų nei deklaruoti (gyventi ir studijuoti Lietuvoje). Faktinės aplinkybės nesudarė teisinio pagrindo atsisakyti išduoti užsienietei leidimą laikinai gyventi, vadovaujantis UTPĮ 35 straipsnio 1 dalies 2 ir 12 punktų nuostatomis, todėl ginčytas sprendimas naikintinas. Šiuo aspektu atkreiptas dėmesys, kad panaikinus ginčo sprendimą, nėra pagrindo papildomai teismo sprendimu įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo, kadangi administracinė procedūra dėl šio prašymo išnagrinėjimo nėra baigta, o atsakovas privalo ją užbaigti.

LVAT pareiškėjos apeliacinį skundą tenkino iš dalies – pakeitė pirmosios instancijos sprendimą, panaikindamas ginčytą MD sprendimą.

2026 m. sausio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1355-442/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04220-2025-0

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

Taip pat 2026 m. sausio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1507-1188/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05597-2025-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl užsieniečio pareigos būti aktyviam, vykdant įsipareigojimus, susijusius su studijų pagrindu išduotu leidimu laikinai gyventi

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta pakeisti pareiškėjui studijų pagrindu išduotą leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad pareiškėjo nurodytos priežastys, dėl kurių jis per pastaruosius vienus studijų metus surinko mažiau kaip 40 studijų kreditų, buvo nulemtos paties pareiškėjo elgesio.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas pateikė prašymą pakeisti leidimą laikinai gyventi, prie prašymo pateikė dokumentus, patvirtinančius, kad jis du kartus kartojo kursą, todėl pasikeitė numatyta studijų pabaigos data. MD kreipėsi į pareiškėją ir universitetą, prašydamas paaiškinti, dėl kokių priežasčių pareiškėjas du kartus kartojo kursą. Pareiškėjas pateiktuose paaiškinimuose nurodė, jog pirmaisiais studijų metais susidūrė su adaptacijos sunkumais, o antraisiais metais dėl būtinybės dirbti pavyko išlaikyti ne visus studijų dalykus. Universitetas pateiktuose paaiškinimuose nurodė, kad pareiškėjas yra nepažangus, turi 30 kreditų akademinių skolų, todėl vis kartoja kursą. Byloje pateiktas išrašas iš Studentų registro, kuriame pateikti duomenys, kad pareiškėjas kurse, vykusiame nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d., įgijo 18 kreditų, turi akademinių skolų 7 dalykuose, kiekviena akademinė skola verta 6 kreditų. Pareiškėjas taip pat pateikė po ginčo sprendimo priėmimo parengtą universiteto patvirtinimą, kuriame nurodyta, kad jis nuolatine studijų forma studijuoja nuo 2021 m. rugsėjo 9 d., yra 2 kurse, studijų laikotarpiu įgijo 66 kreditus, iš jų 18 kreditų – 2024–2025 mokslo metais, pareiškėjui dėl tvarkaraščio nesuderinamumo 2024–2025 mokslo metais modulių pasirinkimas buvo ribotas, dėl šios priežasties studijų planas buvo 24 kreditų apimties.

LVAT vertinimu, ginčo sprendimo priėmimo metu MD surinkti duomenys buvo pakankami išvadai, kad egzistuoja UTPĮ 35 straipsnio 1 dalies 18 punkte nurodytas pagrindas atsisakyti pakeisti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi. Pareiškėjas per pastaruosius vienus studijų metus, t. y. 2024–2025 mokslo metus, surinko mažiau kaip 40 studijų kreditų, turėjo akademinių skolų ir dėl to jau antrą kartą kartojo kursą. Pareiškėjo paaiškinimai apie jo nepažangumo priežastis (adaptacijos sunkumai, būtinybė dirbti) buvo abstraktūs, deklaratyvaus pobūdžio, nepagrįsti konkrečiais įrodymais, todėl atsakovas pagrįstai vertino, kad šie paaiškinimai neįrodo, jog pareiškėjas dėl pateisinamų priežasčių negalėjo laiku išlaikyti akademinių skolų ir surinkti ne mažiau kaip 40 studijų kreditų. Pareiškėjas pirmosios instancijos teismui nepateikė duomenų ar dokumentų, patvirtinančių, kad ginčo sprendimo priėmimo dieną nurodyta informacija buvo pasenusi, nebeaktuali.

Byloje taip pat pažymėta, kad vėlesnis universiteto patvirtinimas, jog pareiškėjui dėl tvarkaraščio nesuderinamumo 2024–2025 mokslo metais modulių pasirinkimas buvo ribotas ir dėl šios priežasties studento studijų planas buvo 24 kreditų apimties, nelaikytinas savaimė pakankamu patvirtinti pateisinamas priežastis, dėl kurių pareiškėjas surinko mažiau kaip 40 studijų kreditų per pastaruosius vienus studijų metus. Užsieniečio, kuriam išduodamas leidimas laikinai gyventi studijų pagrindu, atvykimo ir buvimo Lietuvoje tikslas yra užsiimti savo pagrindine veikla – studijomis. Tokio leidimo laikinai gyventi galiojimo laikotarpiu užsienietis privalo atitikti leidimo gyventi išdavimo sąlygas bei pats dėti pastangas, kad būtų įvykdyti su leidimo išdavimu susiję užsieniečio prisiimti įsipareigojimai, įskaitant pareigą surinkti nemažiau kaip 40 studijų kreditų per pastaruosius vienus studijų metus. Nagrinėtoje individualioje situacijoje nebuvo atskleista ir paaiškinta, kuo pasireiškė pareiškėjo tvarkaraščio nesuderinamumas, apribojęs jo galimybę pasirinkti modulius, ir nepateikti konkretūs įrodymai, patvirtinantys, kad pareiškėjas buvo aktyvus, ėmėsi visų reikalingų priemonių, tačiau neturėjo objektyvių galimybių surinkti 40 studijų kreditų per pastaruosius vienus studijų metus. Be to, byloje esantys rašytiniai įrodymai pagrindė atsakovo nustatytas aplinkybes, kad pareiškėjas buvo nepažangus ir 2024–2025 mokslo metais turėjo akademinių skolų.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2026 m. sausio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1386-520/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04146-2025-7

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)*Dėl geriausių vaiko interesų vertinimo, sprendžiant dėl nepilnamečių išsiuntimo į kilmės valstybę, kurioje vyksta karas*

Pareiškėja ir jos nepilnamečiai vaikai kreipėsi į teismą su skundu, prašydami panaikinti MD sprendimą nesuteikti pareiškėjams prieglobsčio (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos) bei išsiųsti pareiškėjos nepilnamečius vaikus į kilmės valstybę.

Pirmosios instancijos teismas, sutikdamas su MD nustatytomis aplinkybėmis ir padarytomis išvadomis, atmetė pareiškėjų skundą.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjai ir jos nepilnamečiams vaikams pagal UTPJ 40 straipsnio 1 dalies 10 punktą (laikinoji apsauga) buvo išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvoje. Pareiškėja 2022 m. lapkritį išvyko iš Lietuvos, buvo nuteista už neteisėtą asmenų gabenimą ir atliko 8 mėnesių laisvės atėmimo bausmę. Šiuo laikotarpiu jos nepilnamečiai vaikai buvo globjami pareiškėjos sesers, gyvenančios Lietuvoje. Pareiškėjos nepilnamečių vaikų leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje baigė galioti 2024 m. kovo 5 d., dėl naujų leidimų laikinai gyventi į MD nebuvo kreiptasi. Grįžusi į Lietuvą, pareiškėja kreipėsi į MD su prašymu išduoti jai naują leidimą laikinai gyventi Lietuvoje laikinosios apsaugos pagrindu. Atžvelgęs į tai, kad dėl pareiškėjos kita Šengeno valstybė yra įvedusi perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi Šengeno erdvėje, MD atsisakė pareiškėjai išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, taip pat nusprendė išsiųsti pareiškėją į kilmės valstybę ir uždrausti jai atvykti į Lietuvos Respubliką 12 mėnesių. Šie sprendimai teisės aktų nustatyta tvarka nebuvo ginčyti. Gresiant išsiuntimui iš Lietuvos, pareiškėja kartu su nepilnamečiais vaikais pateikė prašymą suteikti jiems prieglobstį ir papildomą apsaugą Lietuvoje.

LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadoms, kad pareiškėjai neatitiko sąlygų pabėgėlio statusui suteikti. Dėl beatodairiško smurto jų kilmės vietoje pareiškėjai atitiko papildomos apsaugos suteikimo reikalavimus, tačiau jie turi galimybę persikelti šalies viduje į saugesnį regioną, kuriame beatodairiškas smurtas vyksta tik labai mažu lygiu, jie gali kreiptis į atsakingas institucijas dėl viduje perkeltos asmens statuso suteikimo.

LVAT atkreipė dėmesį, kad pareiškėjos išsiuntimo į kilmės valstybę klausimas jau yra išspręstas galiojančiu ir nenuginčytu MD sprendimu, o aptariamoje byloje vertinamas tik MD sprendimo, kuriuo nuspręsta į kilmės valstybę išsiųsti pareiškėjos nepilnamečius vaikus, pagrįstumo ir teisėtumo klausimas. Šiuo aspektu byloje pažymėta, jog vien aplinkybių, kad nepilnamečių vaikų leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje laikinosios apsaugos suteikimo pagrindu nebegalioja (nevertinant, ar teise į laikinąją apsaugą vis dar galima pasinaudoti), o dėl nepilnamečių vaikų motinos (pareiškėjos) yra priimtas sprendimas ją išsiųsti į kilmės šalį, taip pat kad nepilnamečiai vaikai nepatyrė integracijos sunkumų ir neprieštaravo grįžti į kilmės šalį, įvertinimas nėra pakankamas padaryti išvadą, jog nepilnamečių vaikų išsiuntimas į kilmės valstybę, kur vyksta karas, yra būtina ir adekvati priemonė, užtikrinanti geriausių vaikų interesus. Viena iš pagrindinių priemonių tinkamai subalansuoti išsiuntimu sukeltą pasekmes turėjo (turėtų) būti ESTT praktikoje suponuojami principai ir reikalavimai dėl vaiko interesų išsamaus įvertinimo kiekvieno išsiuntimo atveju, atskirai netgi vertinant, kurioje iš valstybių vaikas turi teisę į palankesnę vertinimą. Pagal šiuos principus ir iš jų kylančius reikalavimus atsakovas ir pirmosios instancijos teismas tinkamai neįvertino, ar išsiuntus nepilnamečius vaikus į kilmės šalį, kur tebevyksta karas, bus geriausiai užtikrinti vaikų interesai ir palankiau gerbiamos bei įgyvendinamos jų teisės. Vien tai, kad atsakovas nusprendė netaikyti nepilnamečiams vaikams draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką, negali būti vertinama kaip pakankamas atsakovo individualizuotas ir proporcingas atsižvelgimas į geriausių vaikų interesus tokia aplinkybių kontekste, kai nepilnamečiai vaikai negali savarankiškai įgyvendinti teisės atvykti į Lietuvos Respubliką be motinos, kuriai atsakovas pritaikė draudimą atvykti į Lietuvos Respubliką.

Šios bylos kontekste, siekiant neišskirti šeimos ir laikytis šeimos vienybės principo, tikslinga įvertinti pareiškėjų galimybę kreiptis dėl leidimo laikinai gyventi, jeigu užsieniečiai negali išvykti iš Lietuvos Respublikos dėl humanitarinių priežasčių, kaip tai yra įtvirtinta UTPJ 130¹ straipsnio 1 dalyje.

LVAT pareiškėjų apeliacinį skundą tenkino iš dalies – pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, panaikindamas ginčyto MD sprendimo dalį, kuria nepilnamečius pareiškėjos vaikus nuspręsta išsiųsti į kilmės valstybę.

2026 m. sausio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1593-602/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05723-2025-9

Procesinio sprendimo kategorija 8.6.3

[Prieiga internete](#)**Prieglobstis**

Dėl tarptautinės apsaugos, grindžiamos veikla, kurią prieglobsčio prašytojas vykdė po to, kai išvyko iš kilmės valstybės (sur place), suteikimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta pareiškėjai suteikti prieglobstį, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, jog pareiškėjos veiksmai rodo sistemingą siekį sukurti reikiamas aplinkybes įsitvirtinti šalyje per tarptautinės apsaugos sistemą, todėl nepaisant to, kad pareiškėjos grėsmė patirti žalą kilmės valstybėje pripažinta realia, remiantis UTPJ 83 straipsnio 4 dalimi⁴, jai pagrįstai nebuvo suteiktas pabėgėlio statusas.

Vadovaudamasis ESTT formuojama praktika, LVAT pažymėjo, jog siekiant atsisakyti suteikti prieglobstį pagal UTPJ 83 straipsnio 4 dalį, turi būti nustatyta, kad pareiškėjos elgesys gali būti vertinamas kaip piktnaudžiavimas prieglobsčio procedūra. Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad toliau tęsiama pareiškėjos veikla atitiko pareiškėjos pirminiame prieglobsčio prašyme nurodytas aplinkybes dėl jos vykdytos ir vykdomos veiklos. Aplinkybė, jog tarp pareiškėjos veiklos, vykdytos kilmės šalyje, ir pareiškėjos aktyvios veiklos, vykdomos Lietuvoje, praėjo beveik du metai, pati savaime negali būti pagrindas teigti, jog pareiškėja piktnaudžiauja prieglobsčio teisės sistema. Nors pareiškėja vykdė atitinkamą prieš kilmės valstybės valdžią nukreiptą veiklą, su pertrauka, sistemiškai įvertinus pareiškėjos veiklą, ji gali būti vertinama kaip tęstinė. Byloje nenustatyta pareiškėjos tyčinių veiksmų, kuriais ji būtų siekusi piktnaudžiauti pabėgėlio statuso suteikimo procedūra. Todėl MD nepagrįstai pripažino, kad pareiškėja pradėjo vykdyti veiklą tik siekdama įteisinti savo buvimą Lietuvoje.

LVAT tenkino pareiškėjos apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2026 m. sausio 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1399-789/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05031-2025-1

Procesinio sprendimo kategorija 9.1

[Prieiga internete](#)

Konkurencija

Dėl konkurencijos teisės pažeidimo tyrimo duomenų panaudojimo kituose tyrimuose

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo nebuvo tenkintas Bendrovės A prašymas sunaikinti tyrimo medžiagą.

Konkurencijos taryba pradėjo tyrimą dėl Bendrovės B, kurį galiausiai nutraukė, tačiau šio tyrimo metu surinktos informacijos pagrindu inicijavo du naujus tyrimus, kadangi įvertinus informaciją, gautą atliekant tyrimą dėl Bendrovės B veiksmų, buvo įtarta, jog ūkio subjektai, taip pat Bendrovė A, galimai suderina savo tiekimų kasdienio vartojimo prekių pardavimo kainą bei teikiamų prekių mažmeninę pardavimo kainą. Tyrimas buvo pradėtas dėl mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pažeidimo. Konkurencijos taryba atliko netikėtą patikrinimą Bendrovės A patalpose ir šio patikrinimo metu buvo surinkta ir nukopijuota Bendrovės A darbuotojų kompiuteriuose bei serveryje esanti didelės apimties informacija.

Bendrovė A su skundu kreipėsi į Konkurencijos tarybą, prašydama sunaikinti visą iš Bendrovės A surinktą ir nukopijuotą medžiagą atliekant tyrimą, tačiau byloje ginčytu nutarimu Konkurencijos taryba šį skundą atmetė. Teismo proceso metu Bendrovė A siekė įrodyti, jog ginčijamas duomenų perdavimas iš ankstesnio tyrimo sudarė

⁴ Prašymas suteikti prieglobstį gali būti grindžiamas įvykiais, įvykusiais po to, kai prieglobsčio prašytojas išvyko iš kilmės valstybės, arba veikla, kurią prieglobsčio prašytojas vykdė po to, kai išvyko iš kilmės valstybės, ypač jeigu nustatoma, kad ta veikla yra kilmės valstybėje turėtų įsitikinimų ar požiūrio reiškinys ir tolesnis jų laikymasis. Jeigu prieglobsčio prašytojas pateikia paskesnę prašymą suteikti prieglobstį, kuriame persekiojimo baimė grindžiama aplinkybėmis, kurias prieglobsčio prašytojas po išvykimo iš kilmės valstybės sukūrė pats, pabėgėlio statusas jam paprastai nesuteikiamas.

faktinį ir teisinį pagrindą pradėti naujus tyrimus ir atlikti vėlesnius tyrimo veiksmus, todėl, pripažinus tokį perdavimą neteisėtu, turėtų būti panaikintos ir visos iš jo kilusios pasekmės, įskaitant visą tyrimo metu surinktą informaciją.

LVAT pažymėjo, kad šiuo atveju tyrimai buvo tik inicijuoti, o jų veiksmai vyko ankstyvoje stadijoje, kai dar nebuvo surinkta, įvertinta ir atrinkta visa tyrimui reikšminga informacija, nebuvo suformuotos galutinės faktinės išvados ir neatliktas galutinis tyrimo veiksmų bei jų rezultatų teisinis vertinimas. Ši aplinkybė yra esminė sprendžiant dėl Bendrovės A prašomos gynimo priemonės, nes visos tyrimo metu surinktos ir nukopijuotos informacijos sunaikinimas tokia tyrimo etape reikštų negrįžtamą įsikišimą į dar vykstantį tyrimo procesą ir užkirstų kelią Konkurencijos tarybai įgyvendinti jai įstatymu pavestas funkcijas. konkurencijos tyrimų atlikimo efektyvumo sumetimais gali lemti, kad parengiamojoje stadijoje konkurencijos institucijos veikimo galimybės turėjo būti gana plačios. Vis dėlto, nors patikrinimo apimtis galėjo būti potencialiai labai plati, ji nesuteikė atsakovui nevaržomos diskrecijos, nes tokios patikros objektas buvo aiškiai apibrėžtas įstatyme (pvz., Konkurencijos įstatymo 21 str., taip pat žr. EŽTT 2023 m. balandžio 4 d. sprendimo byloje *UAB Kesko Senukai Lithuania prieš Lietuvą* 118 p.).

LVAT taip pat nurodė, kad Bendrovės prašoma gynimo priemonė – visos patikrinimo metu surinktos ir nukopijuotos informacijos sunaikinimas – pagal savo pobūdį yra kraštutinė ir negrįžtama, nes jos taikymas lemtų ne tik konkrečių duomenų pašalinimą, bet ir faktišką tyrimo metu surinktų įrodymų visumos eliminavimą, turintį reikšmingų pasekmių viešojo intereso įgyvendinimui, susijusiam su galimų konkurencijos teisės pažeidimų tyrimu. Tokios gynimo priemonės taikymas galimas tik tuo atveju, jeigu iš bylos medžiagos aiškiai ir nedviprasmiškai matyti, kad tyrimo metu surinkta informacija buvo gauta akivaizdžiai neteisėtu būdu ir kad jos tolesnis naudojimas savaime ir neišvengiamai lemtų Bendrovės A teisių pažeidimą, kurio nebūtų galima veiksmingai pašalinti kitomis procesinėmis ar materialinėmis teisinės gynybos priemonėmis.

LVAT atmetė Bendrovės A argumentus dėl Konvencijos 8 straipsnio pažeidimo, susijusio su duomenų panaudojimo teisėtumu ir jų gavimo aplinkybėmis. LVAT vertinimu, byloje nebuvo nustatytas pagrindas konstatuoti tokio pobūdžio ir akivaizdumo pažeidimo, kuris pateisintų visos tyrimo metu surinktos ir nukopijuotos informacijos sunaikinimą šioje proceso stadijoje, nevertinant visų reikšmingų faktinių ir teisinių aplinkybių iš esmės. Remdamasis EŽTT sprendimu byloje *Ships Waste Oil Collector B.V. ir kiti prieš Nyderlandus* (pareiškimo Nr. 2799/16 2800/16 ir kt.), LVAT pažymėjo, jog duomenų perdavimas siekė teisėto tikslo – šalies ekonominės gerovės apsaugos, o konkurencijos teisės veiksmingas įgyvendinimas yra itin svarbus viešasis interesas, tiesiogiai susijęs su šalies ekonomine gerove. Konkurencijos tarybos veiksmai buvo atliekami turint teismo leidimą, o byloje nekilo abejonių, jog reikšminga informacija galėjo būti surinkta neteisėtai. Nutartyje pažymėta, jog Konkurencijos įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 13 punktą nustato, kad Konkurencijos tarybos įgalioti pareigūnai, atlikdami tyrimą, turi teisę tyrimui naudoti Konkurencijos tarybos turimą informaciją, gautą kitų tyrimų ar nagrinėjimų metu. Kadangi Konkurencijos taryba tiria ir nagrinėja Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pažeidimus, šio įstatymo tyrimo tikslais gali būti naudojama Konkurencijos įstatymo pažeidimo tyrimo tikslais gauta informacija.

Pareiškėjo Bendrovės A apeliacinis skundas atmestas.

2026 m. sausio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-539-624/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-06718-2023-2

Procesinio sprendimo kategorija 11.6

[Prieiga internete](#)

Dėl koncentracijos priežiūros procedūros ex post teisinio vertinimo

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo buvo nuspręsta atsisakyti duoti leidimą vykdyti koncentraciją pareiškėjui AS Piletilevi Group įsigijus 100 proc. UAB „TIKETA“ akcijų ir įgijus vienvaldę pastarosios bendrovės kontrolę (toliau – Nutarimas).

Pagal bylos aplinkybes su pareiškėju susijusi UAB „Nacionalinis bilietų platintojas“ platino bilietus į įvairius renginius www.bilietai.lt ir www.teatrix.lt interneto svetainėse bei per fizinių kasų tinklą, o UAB „TIKETA“ platino bilietus www.tiketa.lt, www.teatrai.lt ir www.pramogaukit.lt interneto svetainėse bei per fizinių kasų tinklą. Pareiškėjas įsigijo UAB „Tiketa“ 100 proc. akcijų ir įgijo vienvaldę UAB „Tiketa“ kontrolę be Konkurencijos tarybos leidimo, nes jis neturėjo tokios pareigos. Tačiau pagal Konkurencijos įstatymo 13 straipsnį Konkurencijos taryba gali įpareigoti ūkio subjektus teikti pranešimą apie koncentraciją ir *mutatis mutandis* (su būtiniais (atitinkamais)

pakeitimais) taikyti koncentracijos priežiūros procedūrą, nors ir nėra viršijami įstatymo nustatyti bendrųjų pajamų rodikliai, kai yra tikėtina, kad po koncentracijos bus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje.

Konkurencijos taryba nagrinėtu atveju *ex post* (vėlesnis) išnagrinėjo jau įvykusią koncentraciją pareiškėjui įsigijus UAB „Tiketa“ 100 proc. akcijų ir įgijus jos vienvaldę kontrolę bei konstatavo, kad dėl šios koncentracijos buvo sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija bilietų į įvairius renginius platinimo Lietuvos Respublikoje rinkoje, todėl nutarė atsisakyti leisti vykdyti šią koncentraciją ir įpareigojo koncentracijos dalyvius atlikti veiksmus, kad būtų atkurta ankstesnė padėtis, arba pašalinti koncentracijos pasekmes.

LVAT, spręsdamas dėl Nutarimo pagrįstumo ir teisėtumo, procedūrinių ir materialiosios teisės normų taikymo ir aiškinimo klausimais iš esmės vadovavosi LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. rugsėjo 10 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-81-629/2025. Byloje aktualaus teisinio reguliavimo ir šios nutarties kontekste įvertinęs ginčo aplinkybes, LVAT nenustatė pagrindo abejoti Konkurencijos tarybos išvadomis dėl ginčo esmės (koncentracijos poveikio konkurencijai) ar pripažinti, jog buvo padaryti esminiai procedūriniai pažeidimai. Vis dėlto, kadangi minėtoje nutartyje buvo sprendžiama dėl koncentracijos priežiūros *ex ante* (iš anksto) procedūros, o apžvelgiamoje byloje buvo sprendžiama dėl koncentracijos *ex post* teisinio vertinimo, LVAT pasisakė dėl šių procedūrų santykio. LVAT pažymėjo, jog Konkurencijos įstatyme yra įtvirtinti du koncentracijos priežiūros būdai: i) *ex ante*, kai pagal įstatyme nustatytus rodiklius ūkio subjektas privalo pateikti Konkurencijos tarybai pranešimą apie koncentraciją, o Konkurencijos taryba pradeda šio pranešimo nagrinėjimą; ii) *ex post*, kai pagal įstatymą ūkio subjektui nekyla pareiga pateikti Konkurencijos tarybai pranešimą apie koncentraciją, tačiau Konkurencijos taryba, įtarusi, kad po koncentracijos bus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje, turi diskrecijos teisę pradėti koncentracijos priežiūros procedūrą.

LVAT konstatavo, jog Konkurencijos įstatyme nėra skiriamos *ex ante* ir *ex post* koncentracijų priežiūros procedūros pagal įrodinėjimo standartą bei nenustatomos kokybiškai skirtingos šių procedūrų taisyklės tiek procedūrinių, tiek materialiuoju teisės normų požiūriu. Dėl šių priešasčių įrodinėjimo standarto ir atitinkamai teisminės kontrolės apimties koncentracijų priežiūros srityje taisyklės yra aktualios ir byloje dėl *ex post* koncentracijos priežiūros, o vertinamieji kriterijai dėl koncentracijos poveikio yra iš esmės tapatūs. Vis dėlto Konkurencijos tarybai darant išvadą, kad „dėl koncentracijos buvo sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje“, tokia išvada dėl jau įvykusio fakto teisinio vertinimo *ex post* atitinkamai turi būti pagrįsta pakankamai reikšmingais faktiniais duomenimis, kadangi ja yra konstatuojamas koncentracijos prieštaravimas konkurencijos teisės reikalavimams jau po atitinkamos koncentracijos.

LVAT atmetė pareiškėjo argumentus dėl įpareigojimo koncentracijoje dalyvavusiems ūkio subjektams ar kontroliuojantiems asmenims atlikti veiksmus, kad būtų atkurta ankstesnė padėtis, arba pašalinti koncentracijos pasekmes, pripažindamas, jog Konkurencijos taryba, nustačiusi koncentracijos neigiamus padarinius konkurencijai atitinkamoje rinkoje, neturėjo teisės priimti kitokio tvarkomojo veiksmo nei tokio, kuriuo būtų, viena vertus, atsisakoma duoti leidimą vykdyti koncentraciją, ir, kita vertus, įpareigojama atlikti veiksmus, kad būtų atkurta ankstesnė padėtis, arba pašalinti koncentracijos pasekmes. Šiuo klausimu LVAT pažymėjo, jog neturi pagrindo pripažinti pagrįstais pareiškėjo argumentų, jog Konkurencijos taryba galėjo ar turėjo priimti kitokio pobūdžio ar formuluotės įpareigojimą, nes tokiu atveju būtų pritariama teisėtumo principo reikalavimų imperatyvumą viešojo administravimo subjekto veikloje paneigiančiai pozicijai. Būtent įpareigojimas ūkio subjektams atlikti veiksmus, kad būtų atkurta ankstesnė padėtis, arba pašalinti koncentracijos pasekmes suteikia *ex post* procedūrai teisinę prasmę, nes vien atsisakymas suteikti leidimą, kai koncentracija jau yra įvykusi, būtų deklaratyvus, o toks priimtas administracinis sprendimas būtų konstatuojamojo pobūdžio, nes nesukurtų asmenų atžvilgiu tokių teisinių padarinių, kurie lemtų veiksmingos konkurencijos atitinkamoje rinkoje ir sąžiningos konkurencijos laisvės atkūrimą.

Tačiau LVAT kartu pažymėjo, jog byloje įsiteisėjus teismo sprendimui prasidės Konkurencijos tarybos nustatyto įpareigojimo įgyvendinimo procesas, kurio metu bus siekiama atkurti ankstesnę padėtį arba pašalinti koncentracijos pasekmes, o šis įpareigojimas yra suformuluotas bendrai, neidentifikuojant konkrečių koncentracijoje dalyvavusių ūkio subjektų ar kontroliuojančių asmenų veiksmų ir paliekant jiems įpareigojimo įgyvendinimo diskreciją. Dėl to Viešojo administravimo įstatymo ir administracinės teisės principų kontekste LVAT pažymėjo, jog įpareigojimo įvykdymo procese atitinkami asmenys gali kreiptis į Konkurencijos tarybą ir derinti administracinio sprendimo tinkamą įgyvendinimą, o gero administravimo, proporcingumo, protingumo

ir kitų principų kontekste turės būti vertinamos realios po įvykusios koncentracijos susiklosčiusios faktinės aplinkybės ir praktinės galimybės atkurti ankstesnę padėtį ar pašalinti koncentracijos pasekmes. Teisminės kontrolės metu nutarimo pagrindumas ir teisėtumas yra vertinamas pagal jo priėmimo metu egzistavusias faktines ir teises aplinkybes, todėl, LVAT vertinimu, po teismo sprendimo įsiteisėjimo būtent bylos šalys yra geriausioje padėtyje bendradarbiaudamos vertinti nutarime nustatyto įpareigojimo apimtį naujame faktiniame ir teisiniame kontekste, nepažeidžiant įstatymo reikalavimų.

2025 m. gruodžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-388-552/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02909-2022-9

Procesinio sprendimo kategorija 11.4

[Prieiga internete](#)

Aplinkos apsauga

Dėl savivaldybės vykdomosios institucijos įpareigojimo parengti užterštos teritorijos tvarkymo planą, kai nenustatytas atsakingas už žalą aplinkai asmuo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD) Kauno valdybos Kauno aplinkos apsaugos inspekcijos duoto privalomojo nurodymo (toliau – Privalomasis nurodymas) ir jį palikusio galioti AAD sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo. Privalomuoju nurodymu Kauno miesto savivaldybei (toliau – Savivaldybė) buvo nurodyta parengti Nemuno pakrantėje ties Piliakalnio g. 3, Kaune, naftos produktais užterštos teritorijos tvarkymo planą, nes atsakingas už žalą aplinkai asmuo nebuvo nustatytas.

Pirmosios instancijos teismas ginčytus aktus panaikino, be kita ko, konstatavęs, kad: Savivaldybė nėra ūkio subjektas ir nepatenka į sąrašą asmenų, kurių atžvilgiu AAD turi įgaliojimus duoti privalomuosius nurodymus dėl aplinkos atkūrimo priemonių taikymo; Savivaldybė nėra padariusi jokios žalos aplinkai, todėl nėra pirmosios Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (toliau – AAVKĮ) 18 straipsnio 1 dalies 5 punkto taikymo sąlygos; neįrodyta Aplinkos apsaugos įstatymo (toliau – AAĮ) 32¹ straipsnio 4 dalies taikymo sąlyga, t. y. nenustatytas atsakingas už žalą aplinkai asmuo.

LVAT su šiomis pirmosios instancijos teismo išvadomis nesutiko. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje nebuvo ginčo dėl to, jog asmuo, atsakingas už žalą, atsiradusią dėl Nemuno upės pakrantės aplinkos taršos naftos produktais ties Piliakalnio g. 3, Kaune, nenustatytas. Pabrėžta, kad atsižvelgiant tiek į AAĮ 32¹ straipsnio 1–5 dalių gramatinę išraišką, tiek į teisiniu reguliavimu siekiamus tikslus (veiksmų, užtikrinančių teršalų ir (arba) kitokių darančių žalą aplinkai veiksmų skubią kontrolę, sulaikymą, pašalinimą ar kitokį valdymą), savivaldybės vykdomoji institucija ir (arba) valstybės institucijos pagal kompetenciją pačios ar per trečiuosius asmenis privalo imtis žalos aplinkai prevencijos priemonių, taip pat veiksmų, užtikrinančių teršalų ir (arba) kitokių darančių žalą aplinkai veiksmų skubią kontrolę, sulaikymą, pašalinimą ar kitokį valdymą siekiant sumažinti ar išvengti didesnės žalos aplinkai ir neigiamo poveikio žmonių sveikatai ar tolesnio aplinkos elementų funkcijų pablogėjimo, ne tik tais atvejais, kai nenustatytas atsakingas už žalą aplinkai asmuo ar tokio asmens nebėra (juridinis asmuo išregistruotas iš Juridinių asmenų registro ar fizinis asmuo miręs), bet ir kai ūkio subjektas nevykdo šiame straipsnyje nustatytų pareigų. Taigi, AAĮ 32¹ straipsnio taikymo aspektu, susijusiu su asmens, atsakingo už šioje normoje nustatytų pareigų vykdymą, identifikavimu, nustatytas reikšmingų faktinių aplinkybių įrodinėjimo standartas yra skirtingas: vienas (aukštesnis) – ūkio subjektui, dėl kurio veiksmų kilo grėsmė ar atsirado žala aplinkai, kitas (žemesnis) – savivaldybės vykdomajai institucijai ir (arba) valstybės institucijai pagal kompetenciją, privalančioms imtis žalos aplinkai prevencijos priemonių, taip pat veiksmų, užtikrinančių teršalų ir (arba) kitokių darančių žalą aplinkai veiksmų skubią kontrolę, sulaikymą, pašalinimą ar kitokį valdymą siekiant sumažinti ar išvengti didesnės žalos aplinkai ir neigiamo poveikio žmonių sveikatai ar tolesnio aplinkos elementų funkcijų pablogėjimo.

Pažymėta, kad nors AAĮ 32¹ straipsnio įgyvendinimui ginčui reikšmingu aspektu skirtuose Aplinkos atkūrimo priemonių parinkimo bei išankstinio pritarimo gavimo tvarkos apraše, patvirtintame aplinkos ministro 2006 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. D1-228 (toliau – Tvarkos aprašas), ir Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimuose, patvirtintuose aplinkos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. D1-230 (toliau – Reikalavimai), eksplicitiškai nėra nustatyta, jog už tvarkymo plano parengimą, tvarkymo būdo pasirinkimą ir tvarkymo įgyvendinimą yra / gali būti atsakinga savivaldybės vykdomoji institucija (čia minimi ūkinės veiklos vykdytojas arba teritorijos savininkas ir (arba) naudotojas), jų nuostatos negali būti

aiškinamos ir taikomos taip, kad pakeistų aiškias AAĮ 32¹ straipsnio nuostatas, iš jų – ir dėl asmens, atsakingo už tvarkymo plano parengimą, tvarkymo būdo pasirinkimą ir tvarkymo įgyvendinimą. Taigi, AAĮ 32¹ straipsnio atvejais, kai nenustatytas atsakingas už žalą aplinkai asmuo ar tokio asmens nebėra (juridinis asmuo išregistruotas iš Juridinių asmenų registro ar fizinis asmuo miręs), kai ūkio subjektas nevykdo šiame straipsnyje nustatytų pareigų, Tvarkos apraše ir Reikalavimuose nustatyta tvarka už tvarkymo plano parengimą, tvarkymo būdo pasirinkimą ir tvarkymo įgyvendinimą yra atsakinga savivaldybės vykdomoji institucija ir (arba) valstybės institucijos pagal kompetenciją.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvas, kad Savivaldybė nėra padariusi jokios žalos aplinkai, dėl ko nėra vienos AAVKĮ 18 straipsnio 1 dalies 5 punkto taikymo sąlygų, nėra reikšmingas, kadangi minėtoje teisės normoje nėra nuostatų, kad toks nurodymas gali būti duodamas tik žalą padariusiam asmeniui – toks nurodymas gali būti duodamas tiek asmens, dėl kurio veikos atsirado žala, teisių ir pareigų perėmėjui ar paveldėtojiui, tiek asmeniui, įstatymų nustatytais atvejais esančiam atsakingu už veiksmų, užtikrinančių teršalų ir (ar) kitokių darančių žalą aplinkai veiksmų kontrolę, sulaukymą, pašalinimą ar kitokį valdymą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundas atmestas. Kartu pažymėta, kad Privalomajame nurodyme nurodytas subjektas (Kauno miesto savivaldybė) turi būti suprantamas pagal AAĮ 32¹ straipsnio nuostatas, t. y. kaip savivaldybės vykdomoji institucija, kuria yra savivaldybės meras.

2026 m. sausio 21 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-639-624/2026

Teismo proceso Nr. 3-62-3-03274-2023-7

Procesinio sprendimo kategorija 14.10

[Prieiga internete](#)

Valstybės tarnyba

Dėl motyvavimo priemonės parinkimo pažeidžiant lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principus

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti atsakovo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) 2023 m. kovo 29 d. įsakymo 3 punktą, kuriuo pareiškėjui nustatytas 0,5 didesnis pareiginės algos koeficientas už tarnybinės veiklos ir turimos kvalifikacijos įvertinimą „labai gerai“, ir įpareigoti Departamentą atlikti pakartotinį pareiškėjo 2022 metų tarnybinės veiklos vertinimą.

Regionų administracinis teismas 2024 m. sausio 30 d. sprendimu pareiškėjo skundą atmetė. LVAT, išnagrinėjęs pareiškėjo apeliacinį skundą, jį tenkino iš dalies ir perdavė administracinę bylą Regionų administraciniam teismui nagrinėti iš naujo. LVAT konstatavo, jog pareiškėjas tiek skunde, tiek apeliaciniame skunde nuosekliai kėlė diskriminacijos ir lygiateisiškumo principo pažeidimo klausimą, teigdamas, jog tarnybinės veiklos vertinimo ir motyvavimo priemonių taikymo metu pamainomis dirbantys pareigūnai buvo vertinami ir skatinami vienodai, neatsižvelgiant į individualius tarnybinės veiklos rezultatus, ir taip buvo nepagrįstai traktuojami kitaip nei nepamaininiu darbo režimu dirbantys pareigūnai. Tačiau pirmosios instancijos teismo sprendime nėra nurodyta jokių motyvų, kodėl šie pareiškėjo argumentai atmetami, taip pat nebuvo įvertinta, ar nurodomas skirtingas traktavimas turėjo objektyvų ir pagrįstą pateisinimą.

Regionų administracinis teismas, iš naujo nagrinėdamas bylą, pareiškėjo skundą tenkino. Sprendime nustatyta, jog byloje liko nepaneigtas pareiškėjo tvirtinimas, kad Departamentas veikia pagal aiškia diskriminacinę tendenciją prieš pareigūnus, dirbančius pamainomis: t. y. pamainomis dirbantys ir tas pačias pareigas einantys pareigūnai motyvuojami didinant pareigūnų pareiginės algos koeficientą 0,5; tuo tarpu dienomis dirbantys ir vadovaujančias pareigas einantys pareigūnai motyvuojami didinant minėtų pareigūnų pareiginės algos koeficientą ne mažiau nei 0,8.

Atsakovas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, pateikė apeliacinį skundą, tvirtindamas, jog teismas nepagrįstai konstatavo diskriminaciją.

LVAT, nagrinėdamas apeliacinį skundą, nustatė, jog Departamentas diskriminacijos sąvoką supranta pernelyg siaurai, ją iš esmės atskirdamas nuo konstitucinėje jurisprudencijoje suformuotos diskriminacijos sampratos ir tapatindamas tik su formaliai įtvirtintais ar aiškiai identifikuojamais diskriminacijos atvejais. Teisėjų kolegija nurodė, kad Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje yra nuosekliai pabrėžęs, jog konstitucinis

asmenų lygiateisiškumo principas nereiškia absoliutaus visų asmenų vienodo traktavimo – leidžiamas diferencijuotas teisinis reguliavimas ar skirtingas vertinimas, tačiau tik tada, kai jis grindžiamas objektyviais skirtumais, yra proporcingas ir siejamas su konstituciškai pateisinamais tikslais. Nepagrįstas skirtingas asmenų traktavimas, kai asmenys yra tokioje pačioje ar panašioje situacijoje, pažeidžia konstitucinį lygiateisiškumo principą ir laikytinas diskriminacija, net ir tais atvejais, kai toks traktavimas nėra tiesiogiai siejamas su klasikiniu diskriminacijos pagrindu ar formaliai įtvirtintas teisės normose. Diskriminacijos buvimas vertinamas ne formaliai, o pagal tai, ar vienodoje arba panašioje situacijoje esantys asmenys buvo traktuojami skirtingai be objektyviai pateisinamo pagrindo, ir ar toks skirtumas buvo proporcingas siekiamam tikslui.

LVAT pabrėžė, jog pirmosios instancijos teismas teigdamas, kad buvo pažeisti nediskriminavimo ir lygiateisiškumo principai, nurodė, jog šiuo atveju atsakovas teismui nepateikė įrodymų, pagrindžiančių, kad pareiškėjo nurodomos subjektų grupės (dienininkai ir pamainininkai) nėra vienodoje arba panašioje padėtyje; teismui nebuvo pateikti įrodymai, kokių pagrindu buvo taikomas skirtingas vertinimas dienininkams ir pamainininkams (kartu ir pareiškėjo atžvilgiu), nepateikti įrodymai, kad toks vertinimas gali būti pateisinamas objektyviais ir pagrįstais kriterijais.

Teisėjų kolegija konstatavo, jog Departamento teiginiai, kad pareiškėjas nebuvo vertinamas išskirtinai nepalankiai, nes didžiajai daliai pamainų vadų buvo siūlomas minimalus pareiginės algos koeficiento padidinimas, nepaneigia pirmosios instancijos teismo išvados, jog būtent toks nuoseklus minimalios motyvavimo priemonės taikymas vienai pareigūnų grupei, palyginti su kita pareigūnų grupe, analogiškomis vertinimo sąlygomis, sudarė pagrindą diskriminacijos prezumpcijai kilti. Tai, kad pareiškėjas nebuvo vienintelis asmuo, kuriam taikyta tokia praktika, savaime neeliminuoja diskriminacinio diferencijavimo galimybes, jei jis grindžiamas ne individualiu veiklos vertinimu, o pareigūno priklausymu tam tikrai grupei.

Apibendrindama savo argumentus, teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad pirmosios instancijos teismas priėmė teisiškai pagrįstą ir teisėtą sprendimą, kuris paliktas nepakeistas.

2026 m. sausio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1171-575/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-06751-2023-9

Procesinio sprendimo kategorija 22.2

[Prieiga internete](#)

Dėl teisinės pagalbos išlaidų pareigūnui nekompensavimo, viršijus tarnybinės rizikos ribas

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato sprendimo, kuriuo atsakyta tenkinti pareiškėjo prašymą kompensuoti 1 000 Eur teisinės pagalbos išlaidas, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, konstatavęs, kad jo veiksmai nebuvo būtini tarnybiniams tikslams pasiekti ir neatitiko tarnybinio būtinumo bei proporcingumo reikalavimų, todėl pareiškėjo patirtos teisinės pagalbos išlaidos nekompensuotinos.

Pareiškėjas apeliaciniame skunde prašė panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą.

Vidaus tarnybos statuto 68 straipsnyje nurodyta, kad pareigūnui, kuris atlikdamas tarnybines pareigas viršijo tarnybinės rizikos ribas, tokiu būdu padarė nusikalstamą veiką ar kitokį teisės pažeidimą ir dėl to tapo įtariamuoju arba davė parodymus kaip liudytojas taikant Baudžiamojo proceso kodekso 82 straipsnio 3 dalyje numatytus liudijimo ypatumus, kaltinamuoju arba kuris nukentėjo atlikdamas jam priskirtas tarnybines funkcijas ar dėl vidaus tarnybos, iš statutinei įstaigai skirtų lėšų kompensuojamos teisinės pagalbos išlaidos ar jų dalis.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad nors Vidaus tarnybos statutas tiesiogiai neapibrėžia sąvokų „tarnybinės rizikos ribos“ ir „tarnybinės rizikos ribų viršijimas“, šios sąvokos aiškintinos sistemiskai, atsižvelgiant į nacionaliniame ir tarptautiniame teisiniame reguliavime įtvirtintus policijos veiklos principus. Pagal Policijos įstatymo 4 straipsnį policijos veikla grindžiama teisėtumu, proporcingumu, pagarbos žmogaus teisėms, humanizmo ir visuotinės moralės principais, o Vidaus tarnybos statuto 3 straipsnyje įtvirtinti analogiški vidaus tarnybos principai suponuoja pareigą bet kokius rizikingus veiksmus vertinti ne formaliai, bet pagal jų tikslą, būtinybę ir atitiktį tarnybos paskirčiai.

Iš Vidaus tarnybos statuto 68 straipsnio formuluotės matyti, kad ši nuostata reglamentuoja specifinę socialinę (procesinę) garantiją tais atvejais, kai pareigūno veiksmai, nors ir pripažįstami neteisėtais, išlieka susiję su tarnybinių funkcijų vykdymu, t. y. yra atliekami siekiant tarnybinių tikslų, tačiau ribinėje, sudėtingoje ar dinamiškoje situacijoje peržengiant leistinas tarnybinės rizikos ribas. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, ši garantija

policijos pareigūnui taikoma tik jam veikiant objektyviai pateisinamose ribose; ji netaikoma tais atvejais, kai veiksmai tampa pertekliniai, nebereikalingi arba praranda ryšį su tarnybos tikslais ir interesais. Ši norma nesuteikia pagrindo teigti, kad bet koks teisės pažeidimas ar smurtinis elgesys, padarytas tarnybos metu, savaime patenka į „tarnybinės rizikos ribų viršijimo“ sąvoką.

Atsižvelgiant į tai, tarnybinė rizika policijos pareigūno veikloje suprantama kaip teisėtai toleruojama grėsmė pareigūno ar kitų asmenų saugumui, kuri atsiranda vykdant įstatymu pavestas funkcijas ir veikiant tarnybos tikslais, kai be tokios rizikos neįmanoma pasiekti teisėto viešojo intereso. Tokia rizika gali būti laikoma pateisinama tik tada, kai pareigūno veiksmai atitinka būtinybės, proporcingumo ir profesinio pagrįstumo reikalavimus.

Toks aiškinimas atitinka ir tarptautinius teisės standartus. Iš Jungtinių Tautų Pagrindinių principų dėl jėgos ir šaunamųjų ginklų naudojimo teisėsaugos pareigūnų veikloje išplaukia, kad jėga gali būti naudojama tik tada, kai tai būtina ir proporcinga siekiamam teisėtam tikslui. Analogiškai principai įtvirtinti ir Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijoje Rec(2001)10 dėl Europos policijos etikos kodekso.

Toks Vidaus tarnybos statuto 68 straipsnio aiškinimas nelaikytinas šioje normoje įtvirtintos socialinės garantijos siaurimu, bet atitinka jos paskirtį – atriboti tarnybinės rizikos ribinį viršijimą nuo akivaizdžiai neteisėto, su tarnybos tikslais ir interesais nebesusijusio pareigūno elgesio.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjo veiksmai buvo atlikti tuo metu, kai sulaukytas asmuo jau buvo surakintas antrankiais, jo veiksmai buvo visiškai kontroliuojami ir jis nebekėlė realios grėsmės nei pareigūnams, nei kitiems asmenims. Šias aplinkybes patvirtino vaizdo įrašai, prokuroro nutarimas nutraukti ikiteisminį tyrimą ir tarnybinio patikrinimo išvada, kuriuose konstatuota, jog panaudota fizinė jėga nebuvo būtina ir neatitiko proporcingumo reikalavimų. Pareiškėjas suvokė arba turėjo suvokti, kad veikia ne pagal teisės aktų reikalavimus.

Aplinkybė, kad veiksmai buvo atlikti tarnybos metu ir dėl jų buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas, savaime nepaneigia išvados, jog pareiškėjo elgesys nepatenka į Vidaus tarnybos statuto 68 straipsnio reguliavimo sritį. Priešingas aiškinimas reikštų, kad ši norma būtų taikoma ir akivaizdžiai neteisėto, perteklinio ar represinio smurto atvejais, kas būtų nesuderinama su vidaus tarnybos principais ir pačios socialinės garantijos paskirtimi.

Teisėjų kolegija įvertino, kad nagrinėti pareiškėjo veiksmai negali būti kvalifikuojami kaip tarnybinės rizikos ribų viršijimas Vidaus tarnybos statuto 68 straipsnio prasme, todėl ši norma netaikytina, o pareiškėjo reikalavimas kompensuoti patirtas teisinės pagalbos išlaidas yra nepagrįstas.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2026 m. sausio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-260-575/2026

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00585-2024-0

Procesinio sprendimo kategorija 22.4.4

[Prieiga internete](#)

Asmens duomenų apsauga

Dėl nepagrįsto atsisakymo nagrinėti skundą dėl asmens duomenų tvarkymo, remiantis skundų dalykų tapatumu

Byloje ginčas kilo dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija) 2023 m. vasario 6 d. sprendimo, kuriuo pareiškėjo skundą atsisakyta priimti nagrinėti, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino nustatęs, kad Inspekcija nepagrįstai atsisakė priimti nagrinėti pareiškėjo skundą.

Byloje nebuvo ginčo dėl faktinių aplinkybių, t. y., kad Inspekcija, išnagrinėjusi V. B. G., R. G. ir A. G. 2021 m. gegužės 14 d. skundą dėl UAB „Florinus“ (toliau – Bendrovė) veiksmų, 2022 m. balandžio 29 d. sprendimu pareiškėjo skundą pripažino pagrįstu ir pateikė UAB „Florinus“ nurodymą sustabdyti vaizdo stebėjimą (toliau – Nurodymas) tol, kol jis nebus suderintas su BDAR nuostatomis, ir apie nurodymo įvykdymą informuoti Inspekciją iki 2022 m. gegužės 30 d., pateikiant įvykdymą patvirtinančius įrodymus.

Pareiškėjas A. G. 2023 m. vasario 2 d. su skundu kreipėsi į Inspekciją, prašydamas: skirti Bendrovei baudą, atsižvelgiant į sunkinančias aplinkybes – jos piktybiškumą, pažeidimų pakartojamumą, Inspekcijos Nurodymo nevykdymą; imtis Inspekcijos įgaliojimuose esančių veiksmų tam, kad būtų apsaugota A. G. ir kitų pareiškėjų teisė nesutikti su asmens duomenų rinkimu, tvarkymu ir jie nebūtų įžūliai bei neteisėtai filmuojami jau trejus metus. Pareiškėjas skunde nurodė, kad Bendrovė toliau vykdė vaizdo stebėjimą, nei dienos nebuvo jo nutraukusi, įrengė papildomų vaizdo stebėjimo kamerų. Pareiškėjas dėl toliau vykdomo vaizdo stebėjimo ne

vieną kartą kreipėsi į Inspekciją su pranešimais apie nevykdomą Nurodymą ir prašė sustabdyti vaizdo stebėjimą, tačiau nepaisant akivaizdžių faktų apie tebevykdomą Bendrovės vaizdo stebėjimą bei Bendrovės pripažinimą, jog vykdė vaizdo stebėjimą po duoto Nurodymo, Inspekcija nesiėmė jokių veiksmų apginti pažeidžiamas pareiškėjų teises – neatliko patikrinimo vietoje, kaip buvo prašyta, ir Bendrovės už piktybinius pakartotinius pažeidimus nenubaudė.

Inspekcija, išnagrinėjusi pareiškėjo skundą, byloje ginčytu Sprendimu nusprendė atsisakyti jį nagrinėti, vadovaudamasi Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAĮ) 27 straipsnio 1 dalies 4 punkto pagrindu. Inspekcija vertino, kad pareiškėjas į Inspekciją kreipėsi dėl Bendrovės vykdomo stebėjimo, dėl kurio Inspekcija jau 2022 m. balandžio 29 d. priėmė sprendimą ir kuris šiuo metu yra nagrinėjamas teismuose.

LVAT teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo pozicijai, jog pareiškėjas 2021 m. gegužės 14 d. skundu ginčą kėlė dėl ant daugiabučio namo sienų įrengtų kamerų ir asmens duomenų rinkimo teisėtumo – ar asmens duomenų rinkimas veikiančiomis kameromis yra suderintas su BDAR nuostatomis, bei prašė įpareigoti sustabdyti vaizdo stebėjimą, kol toks stebėjimas bus suderintas su BDAR nuostatomis. Pareiškėjo 2023 m. vasario 2 d. skundo, įvertinus jo turinį, pagrindas yra Inspekcijos 2022 m. balandžio 29 d. sprendime suformuluoto Nurodymo nevykdymas. Taigi, LVAT sprendė, kad nėra jokio pagrindo teigti, jog pareiškėjo 2023 m. vasario 2 d. skunde nurodyti reikalavimai buvo išnagrinėti Inspekcijai priimant 2022 m. balandžio 29 d. sprendimą. Pirmosios instancijos teismas sprendime pagrįstai nurodė, kad nors 2023 m. vasario 2 d. skunde pareiškėjas reikalavimą suformulavo remdamasis, jo teigimu, nepasikeitusia ta pačia faktine situacija, t. y. tuo pačiu faktiniu pagrindu – ant daugiabučio namo sienų įrengtų kamerų ir asmens duomenų neteisėtu rinkimu, tačiau skundų dalykai yra skirtingi. Pareiškėjai 2021 m. gegužės 14 d. skundu prašė iširti įrengtų kamerų atitikimą BDAR nuostatomis, o pareiškėjas A. G. 2023 m. vasario 2 d. su skundu į Inspekciją kreipėsi dėl Nurodymo nevykdymo.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, jog Inspekcija neteislingai įvertino pareiškėjo 2023 m. vasario 2 d. skundo turinį asmens duomenų apsaugą užtikrinančių principų kontekste, todėl vadovaudamasi ADTAĮ 27 straipsnio 1 dalies 4 punktu nepagrįstai pareiškėjo 2023 m. vasario 2 d. skundą atsisakė nagrinėti.

Inspekcijos apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2026 m. sausio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-33-822/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02897-2023-6

Procesinio sprendimo kategorija 26

[Prieiga internete](#)

Nacionalinė ir Europos Sąjungos parama

Dėl aplinkybių, turinčių reikšmės individualizuojant paramos gavėjui taikomą sankciją

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) sprendimo, kuriuo pareiškėjui taikyta išmokėtos paramos susigrąžinimo ir paramos neskyrimo sankcija, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad pareiškėjas nepateikė jokių objektyvių įrodymų, patvirtinančių, jog įsigyta įranga buvo naudojama pagal paskirtį, pareiškėjas iki 2022 m. gruodžio 31 d. nenaudojo verslo plane numatyti veiklai vykdyti visų verslo plane numatytų investicijų, todėl verslo planas įgyvendintas netinkamai.

LVAT vertinimu, byloje pateikti įrodymai patvirtino pareiškėjo nurodytas aplinkybes, dėl kurių jis verslo plano negalėjo įgyvendinti iki 2022 m. gruodžio 31 d. – pareiškėjo paraiška nebuvo įvertinta laikantis teisės aktuose nustatytų terminų (iki 2022 m. liepos 22 d.), pareiškėjas patvirtintas paramos gavėju tik 2022 m. rugsėjo 9 d., avansas jam išmokėtas 2022 m. rugsėjo 15 d., pareiškėjas iš karto užsakė medaus sukimo liniją, 2022 m. rugsėjo 21 d. už ją sumokėjo, linija pareiškėjui perduota 2023 m. vasario 1 d., medaus sukimo linijos gamyba trunka nuo 3 iki 6 mėnesių po apmokėjimo.

Byloje priminta, kad LVAT praktikoje sprendžiant dėl NMA veiksmų, kai laiku neįvertinama paraiška, nesudaroma paramos sutartis, neišsprendžiamas klausimas dėl projekto įgyvendinimo terminų (ne)pratęsimo – vertinama, ar tokie veiksmai galėjo reikšmingai prisidėti prie to, kad projektas nebuvo įgyvendintas laiku, taip pat paties pareiškėjo elgesys. Paramą gavusio asmens padarytas formalus pažeidimas savaime nesuponuoja sankcijos taikymo; kai yra padarytas pažeidimas, tačiau jis nėra esminis, pritaikyta sankcija panaikinama, nes

prioritetas teiktinas teisingumui, t. y. teisingo, o ne formalaus sprendimo priėmimui. LVAT praktikoje sprendžiant dėl sankcijos proporcingumo taip pat vertinama, dėl kokių priežasčių nebuvo laiku įgyvendinti projektai, nurodoma apie pareigą individualizuoti skiriamą sankciją, atsižvelgiant į pažeidimų pobūdį ir mastą, kilusius neigiamus padarinius, pažeidimo priežastis ir pareiškėjo atliekamus veiksmus pažeidimui ištaisyti, akcentuojama veiksminga Europos Sąjungos finansinių interesų apsauga, užtikrinama, taikant veiksmingas, atgrasomas ir proporcingas sankcijas, kurios privalo būti individualizuotos.

Šiomis aplinkybėmis LVAT konstatavo, jog pareiškėjo pateikti įrodymai patvirtino, kad ne dėl jo kaltės iki 2022 m. gruodžio 31 d. nebuvo tinkamai įgyvendintas verslo planas (panaudota investicija), investicija naudojama po to, kai ji buvo sumontuota, todėl atsakovas nepagrįstai pareiškėjui taikė sankciją.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino byloje ginčytą NMA sprendimą.

2026 m. sausio 7 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-75-520/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04940-2023-7

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.3

[Prieiga internete](#)

Bausmių vykdymo sąlygos

Dėl nuteistųjų darbinės veiklos nutraukimo sąlygų

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos (toliau – Tarnyba) Darbinės veiklos organizavimo skyriaus (toliau – Skyrius) sprendimo, kuriuo buvo nutraukta laisvės atėmimo bausmę atliekančio pareiškėjo darbinė veikla, teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas vykdė darbinę veiklą Pravieniškių 2-ojo kalėjimo ceche. Cecho viršininkas 2023 m. spalio 11 d. tarnybiniu pranešimu (toliau – Tarnybinis pranešimas) informavo Skyriaus vedėją, kad pareiškėjas nekokybiškai nudažė gaminamą produkciją (apie 80 proc. gaminių), tačiau to nepripažino, taip pat neadekvačiai elgėsi, todėl buvo išvestas iš darbo vietos. Skyriaus vedėja 2023 m. spalio 16 d. sprendimu atleido pareiškėją iš kalėjimo darbuotojo pareigų nuo 2023 m. spalio 16 d. Apskundus šį sprendimą, Tarnyba 2023 m. gruodžio 6 d. sprendimu pripažino jo trūkumus (nebuvo nurodytas teisinis ir faktinis pagrindas, apskundimo tvarka) ir paprašė Skyriaus vedėjos priimti teisės aktų nuostatas atitinkantį naują sprendimą. Atsižvelgiant į tai, 2023 m. gruodžio 13 d. buvo priimtas byloje ginčytas sprendimas, kuriuo nuo 2023 m. spalio 16 d. nutraukta pareiškėjui pavesta vykdyti darbinė veikla (toliau – Sprendimas).

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino ir panaikino minėtą Sprendimą, konstatavęs, kad atsakovas plečiamai aiškino jam suteiktos diskrecijos teisės ribas ir nesivadovavo galiojančiomis Aprašo⁵ bei Taisyklių⁶ nuostatomis, reglamentuojančiomis tiek atleidimo, tiek nušalinimo nuo darbinės veiklos tvarką. Tarnyba nesutiko su šiuo teismo sprendimu, todėl pateikė dėl jo apeliacinį skundą.

LVAT išsamiai apžvelgė bylai aktualų teisinį reguliavimą ir pažymėjo, kad pataisos įstaigų administracijai yra suteikta diskrecijos teisė įtraukti nuteistuosius į darbinę veiklą bei priimti sprendimus dėl darbinės veiklos nutraukimo atsižvelgiant į konkrečios situacijos aplinkybes – esamas laisvas pareigas ir darbo vietas, aprūpinimo darbu tikslus, asmens padarytus vidaus tvarkos taisyklių pažeidimus ir kt. Šiuo aspektu teisėjų kolegija priminė LVAT suformuotą praktiką, kad laisvės atėmimo bausmę atliekančių asmenų darbas nėra prilyginamas darbui, kurį asmenys dirba kitais pagrindais – pagal darbo sutartį, valstybės tarnyboje, užsiimdami verslu ir pan. Nuteistųjų, kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė, darbas pataisos įstaigose yra viena iš pataisos priemonių, kuri taikoma nuteistiesiems, siekiant juos paruošti gyvenimui laisvėje ir pan., o pataisos įstaigų administracijai teisės aktai nenustato imperatyvios pareigos įtraukti visus nuteistuosius į darbo sąrašus, nėra nustatytos sąlygos ar kriterijai, kuriems esant, nuteistiesiems būtų garantuojamas darbas ar jie būtų šalinami iš dirbančių sąrašų.

Konkrečią darbinę veiklą užimtumo organizatorius parenka, be kita ko, atsižvelgdamas į paties nuteistojo ar kitų suimtųjų ar nuteistųjų saugumui galinčias kilti rizikas, elgesį, asmenines savybes, gebėjimą

⁵ Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2022 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. V-368 patvirtintas Nuteistųjų įtraukimo į darbinę veiklą tvarkos aprašas.

⁶ Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-444 patvirtintos Laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarkos taisyklės.

bendradarbiauti ir dirbti kolektyve ir kt., taigi, šios aplinkybės taip pat gali būti vertinamos ir nutraukiant nuteistojo darbinę veiklą. Šiuo atveju pareiškėjo darbinė veikla buvo nutraukta atsižvelgiant į Tarnybiniame pranešime nurodytas aplinkybes dėl netinkamos pareiškėjo darbo kokybės ir jo nesugebėjimo ramiai reaguoti į cecho viršininko išsakytą kritiką bei siekiant užtikrinti saugią darbo aplinką (t. y. buvo įvertintos pareiškėjo asmeninės savybės, gebėjimas bendrauti ir kt.). LVAT vertinimu, Skyriaus vedėja, atsižvelgdama į individualias pareiškėjo savybes ir priimdama ginčo Sprendimą, įgyvendino diskrecijos teisę dėl pareiškėjo darbinės veiklos nutraukimo.

Teisėjų kolegija pabrėžė, kad darbinės veiklos nutraukimas nėra siejamas tik su drausmės pažeidimo padarymu ir / ar drausminės nuobaudos skyrimu, taip pat nėra siejamas su laikinu nušalinimu nuo darbinės veiklos, nes, sprendžiant dėl darbinės veiklos užbaigimo, gali būti vertinamos asmeninės asmens savybės, jo gebėjimas dirbti kolektyve, nekelti konfliktų, tinkamai atlikti darbą ir kt. Kartu akcentuota, kad Tarnyba, nagrinėdama pareiškėjo 2023 m. spalio 16 d., 20 d. ir 31 d. skundus, 2023 m. gruodžio 6 d. sprendime įvertino pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kodėl jis negalėjo kokybiškai atlikti darbo, ir pažymėjo, jog prastą darbo kokybę lėmė pareiškėjo apsisprendimas nedažyti gaminių teptuku, nes taip dirbama lėčiau, taip pat jo nebendravimas su cecho meistru dėl galimybės atlikti darbą ir kt. Tarnyba nurodė, kad pareigūnai pagrįstai ėmėsi veiksmų, 2023 m. spalio 11 d. išvesdami pareiškėją iš darbinės veiklos vykdymo vietos dėl konflikto su meistru, taip siekdami užtikrinti saugią aplinką. Taigi, šiuo atveju pareiškėjas Tarnybai pateikė paaiškinimus dėl Tarnybiniame pranešime nurodytų aplinkybių, ir pareiškėjo nurodytos aplinkybės buvo įvertintos priimat ginčo Sprendimą, todėl pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nurodė, jog joks išsamus ginčo aplinkybių tyrimas nebuvo atliktas.

Šiomis aplinkybėmis LVAT priėjo prie išvados, kad Skyriaus vedėja, atsižvelgdama į Tarnybiniame pranešime nurodytas aplinkybes, taip pat į pareiškėjo asmenines savybes ir į individualią situaciją (t. y. į pareiškėjo turimus darbinius įgūdžius (vykdant konkretų užsakymą 80 proc. dirbinių buvo nudažyti nekokybiškai); į tai, kad pareiškėjo atlikto darbo kokybę lėmė jo paties pasirinktas darbo metodas; į nepriimtina pareiškėjo elgesį su cecho viršininku), turėjo diskrecijos teisę priimti ginčo Sprendimą. Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad šiuo atveju nėra aišku, kaip Tarnybiniame pranešime akcentuota pareiškėjo anksčiau įvykdyta nusikalstama veikla (žmogaus pagrobimas įkaitu) yra susijusi su sprendimu nutraukti jo darbinę veiklą, nes ši aplinkybė buvo žinoma dar iki pareiškėjo darbinės veiklos pradžios, tačiau ginčo Sprendimas priimtas atsižvelgiant ne tik į pareiškėjo nusikalstamą veiklą, bet ir į konkrečią susiklosčiusią individualią situaciją.

Be to, teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad pirmosios instancijos teismo nurodytos Aprašo V skyriaus (30–33 p.) nuostatos reglamentuoja nuteistųjų laikiną atleidimą nuo darbinės veiklos dėl sveikatos būklės, dėl pasimatymų ir kt., o Aprašo VI skyrius (34–36 p.) – nuteistųjų laikiną nušalinimą nuo darbinės veiklos esant konkrečioms Aprašo 34 punkte nurodytiems pagrindams, t. y. minėtos Aprašo nuostatos netaikomos sprendžiant dėl nuteistojo darbinės veiklos nutraukimo. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nurodė, jog atsakovas, priimdamas Sprendimą dėl pareiškėjo darbinės veiklos nutraukimo, turėjo atlikti Aprašo 34–36 punktuose nurodytas procedūras dėl nuteistojo laikino nušalinimo nuo darbinės veiklos vykdymo ir nustatyti, koks konkretus Aprašo 34.1–34.3 punktuose nurodytas pažeidimas padarytas.

LVAT taip pat pažymėjo, kad taisant 2023 m. spalio 16 d. sprendimo trūkumus ir 2023 m. gruodžio 13 d. priimant naują (byloje ginčytą) Sprendimą, jo esmė (t. y. sprendimas nutraukti pareiškėjo darbinę veiklą nuo konkrečios datos) liko nepakeista, tik buvo ištaisyti ankstesnio sprendimo trūkumai (nurodytas teisinis ir faktinis pagrindas, apskundimo tvarka). Todėl šiuo atveju nebuvo pagrindo konstatuoti, jog pareiškėjui pavesta darbinė veikla ginčo sprendimu negalėjo būti nutraukta anksčiau, nei Sprendimo priėmimo data. Kartu akcentuota, kad BVK 55 straipsnio 2 dalis numato įvairias nuteistųjų užimtumo prasminga jų ir visuomenės interesus atitinkančia veikla formas, t. y. ne tik užsiėmimą darbine veikla, todėl Sprendimas nutraukti pareiškėjui pavestą vykdyto darbinę veiklą negali būti vertinamas kaip pažeidžiantis BVK nuostatas dėl nuteistųjų užimtumo organizavimo.

Atsižvelgiant į tai, atsakovo apeliacinis skundas tenkintas – pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas atmestas.

2026 m. sausio 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. TA-10-463/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00479-2024-1

Procesinio sprendimo kategorija 37.6

[Prieiga internete](#)

Lygios galimybės

Dėl diskriminacijos dėl lyties teikiant viešosios pirties paslaugas ir pareigos užtikrinti vienodas naudojimosi šiomis paslaugomis sąlygas

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos (toliau – Tarnyba) sprendimo, kuriame pasiūlyta Vilniaus miesto viešosios pirties „Garo fabrikas“ (toliau – Pirtis, pareiškėjas) administracijai užtikrinti visiems vartotojams, nediskriminuojant dėl lyties, vienodas sąlygas įsigyti prekes ir paslaugas bei jomis naudotis, kad skelbiamoje informacijoje apie paslaugas nebūtų teisių apribojimo ar privilegijų teikimo dėl asmens lyties.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, su kuo pareiškėjas apeliaciniame skunde nesutiko.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, Lygių galimybių kontrolierius, nustatęs, kad pareiškėjas, Pirties lankymo grafike nurodęs, jog tik moterys naudotis Pirties paslaugomis gali vieną dieną per savaitę, o tik vyrai – penkias dienas per savaitę, teisingai sprendė, kad buvo pažeistas Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnis, t. y. kad pareiškėjas nepateikė įrodymų, jog nėra įmanoma bent vieną savaitgalio dieną (arba dalį dienos) paskirti moterims bei sudaryti sąlygas naudotis Pirtimi moterims palankesniu grafiku.

Pareiškėjas teigė, kad skirtumai teikiant Pirties paslaugas vyrams ir moterims atsiranda dėl fizinių vyrų ir moterų skirtumų, todėl ši situacija negali būti vertinama kaip diskriminavimas. Tačiau, teisėjų kolegijos vertinimu, ir vyrams, ir moterims, nepaisant jų fizinių skirtumų, yra teikiamos tokios pačios paslaugos, todėl Tarnyba sprendime pagrįstai nurodė, kad teikiamų Pirties paslaugų ribojimas moterims, lyginant su šios paslaugos prieinamumu vyrams, nėra proporcingas.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog pareiškėjo nurodytas teisėtas tikslas – didesnis vyriškos lyties asmenų poreikis naudotis Pirties paslaugomis ir iš to gaunamos didesnės pajamos – nepaneigia ginčytame sprendime padarytos išvados, kad pareiškėjas neįrodė neturintis galimybių sudaryti sąlygas naudotis Pirtimi moterims palankesniu grafiku. Atkreiptas dėmesys, kad Tarnyboje nagrinėjant asmens skundą pareiškėjas pakeitė naudojimosi Pirtimi grafiką, nurodydamas, jog Pirtis pirmadieniais–trečiadieniais nedirba, ketvirtadienį ir šeštadienį visą dieną Pirties paslaugos teikiamos tik vyrams, penktadienį nuo 10 val. iki 16 val. Pirties paslaugos teikiamos tik moterims, o penktadienį nuo 16 val. iki 22 val. ir šeštadienį – ir moterims, ir vyrams. Taigi ši aplinkybė patvirtino, kad pareiškėjas turi galimybes keisti Pirties lankymo tvarką bei sudaryti mažiau moteris diskriminuojantį grafiką.

Teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį, kad pareiškėjas, teigdamas, jog jam finansiškai nenaudinga didinti paslaugų, teikiamų tik moterims, apimtį, nes vidutiniškai viena lankytoja moteris generavo trečdaliu mažiau pajamų nei vidutiniškai vienas lankytojas vyras, nenurodė, koks Pirties lankymo grafikas galiojo renkant šiuos statistinius duomenis, t. y., ar jie buvo renkami tada, kai vyrams buvo sudaryta galimybė lankytis Pirtyje 5 dienas per savaitę. Todėl teisėjų kolegija sutiko Tarnybos su sprendime nurodyta aplinkybe, kad šiuo atveju nėra galimybės įvertinti, ar tuo atveju, jei Pirtimi moterys galėtų naudotis dažniau, tai neturėtų įtakos jų generuojamoms pajamoms.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, Tarnyba, nustačiusi, kad teikiant Pirties paslaugas moterims buvo pažeistas Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnis, pagrįstai ginčytame sprendime pasiūlė Pirties administracijai pakeisti Pirties lankymo grafiką ir apie tai informuoti atsakovą, ir toks sprendimas atitinka įstatymų reikalavimus. Kadangi sprendime nenurodyta, jog pareiškėjas privalo pakeisti Pirties lankymo grafiką koku nors konkrečiu Tarnybos nurodytu būdu, tik rekomenduojama sudaryti sąlygas naudotis Pirtimi moterims palankesniu grafiku, pareiškėjas nepagrįstai nurodė, kad toks sprendimas neatitinka ekonomikos logikos (paklausos) ir gali atnešti pareiškėjui nuostolius.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas.

2026 m. sausio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-123-463/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01792-2022-8

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Vartotojų teisių apsauga

Dėl vienašališko sutarčių su vartotojais sąlygų keitimo pripažinimo nesąžininga komercine veikla

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau – Tarnyba) nutarimo, kuriuo UAB „Perlas Energija“ (toliau – Bendrovė) buvo skirta 90 000 Eur bauda už Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimą.

Bendrovė savo interneto svetainėje paskelbė pranešimą, jog remiantis Elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo buitiniams vartotojams sutarties nuostatomis klientams yra keičiamas elektros energijos planas (elektros energijos kainos apskaičiavimo mechanizmas) iš fiksuoto plano į „Birža“ planą. Ginčytu nutarimu Tarnyba nusprendė, jog tokiu būdu Bendrovė nesilaikė profesinio atidumo reikalavimo ir klaidino vartotojus, dėl to buvo iškreiptas vartotojų ekonominis elgesys.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą dėl nurodyto Tarnybos nutarimo.

LVAT pažymėjo, jog pagal Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo nuostatas nesąžiningumo konstatavimas siejamas su kumuliatyviomis sąlygomis, t. y. ar komercinė veikla neatitiko profesinio atidumo reikalavimų ir ar ji iš esmės iškreipė arba galėjo iš esmės iškreipti vidutinio vartotojo ekonominį elgesį. Vertinant konkretų komercinį pranešimą, būtina nustatyti jo turinį, pateikimo formą ir kontekstą bei tai, ar dėl esminės informacijos neatskleidimo ar klaidinančio pateikimo vartotojui buvo sudarytos prielaidos priimti sandorio sprendimą, kurio kitomis aplinkybėmis jis galbūt nebūtų priėmęs. Atsižvelgiant į tai, net ir pripažinus, kad konkreti įstatymo nuostatos sudėtis šiuo atveju tiesiogiai netaikytina, tai nepaneigia išvados dėl šių kumuliatyvių sąlygų pažeidimo, jeigu byloje nustatoma, kad klaidinančios komercinės veiklos pagrindą sudarė esminės informacijos neatskleidimas ir profesinio atidumo standarto nesilaikymas, lėmęs ar galėjęs lemti vidutinio vartotojo ekonominio elgesio iškreipimą.

Įvertinęs Bendrovės išplatintą pranešimą, LVAT pažymėjo, jog Bendrovė pranešime vartotojams suformulavo dvi alternatyvas: 1) sutikti su perkėlimu į planą „Birža“; 2) nutraukti sutartį ir pasirinkti kitą tiekėją (arba kreiptis į Bendrovę dėl sutarties nutraukimo). Bendrovė nepateikė informacijos apie vartotojo teisę nesutikti su siūlomu vienašališku sutarties sąlygų pakeitimu ir išreikšti tokį nesutikimą raštu, siekiant, kad sutartis galėtų iki tol nustatytomis sąlygomis. Dėl šių priešasčių LVAT padarė išvadą, jog tokios informacijos nepateikimas laikytinas esminės informacijos nepateikimu, nes pranešimas vartotojams objektyviai apibrėžė jo galimus veiksmus ir taip nukreipė vartotojų elgesį į vieną iš dviejų pranešime nurodytų variantų, o Bendrovės dėstytos aplinkybės nepaneigė pažeidimo sudėties.

Bendrovės apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2026 m. sausio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-64-789/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05768-2022-5

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Dėl bendrovės taikomos kainodaros ypatumų

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (Tarnyba) nutarimo, kuriuo UAB „Kesko Senukai Digital“ (toliau – Bendrovė) skirta 2 200 Eur bauda už Civilinio kodekso 6.228⁸ straipsnio 2 dalies ir 6.353 straipsnio 8 dalies, kuria įgyvendintas 1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB dėl vartotojų apsaugos žymint vartotojams siūlomų prekių kainas 6a straipsnis (toliau – Direktyva 98/6/EB), nuostatų pažeidimą.

Bendrovė vykdo elektroninę prekybą interneto svetainėse, taikydama lojaliems ir nelojaliems klientams skirtingą kainodarą pagal lojalumo programą „SMART NET“ arba taikydama nuolaidų kodus. Įvertinusi Bendrovės kainodaros praktiką, Tarnyba byloje ginčytu nutarimu nusprendė, jog Bendrovė pažeidė dviejų nurodytų Civilinio kodekso nuostatų reikalavimus. Tarnyba dėl pirmojo pažeidimo nurodė, kad Bendrovės taikoma kainodara, kai skelbiama kaina, taikoma lojalumo programos „SMART NET“ nariams, lyginama su įprasta (reguliaria) prekės kaina, yra laikytina pranešimu apie kainų sumažinimą. Pagal aktualią Civilinio kodekso nuostatą tokiu atveju pardavėjas turėjo nurodyti referencinę „ankstesnę“ kainą, t. y. paskutinę mažiausią prekės kainą, kurią pardavėjas taikė per 30 dienų laikotarpį iki jos sumažinimo. Remdamasi ta pačia nuostata, Tarnyba taip pat nustatė pažeidimą dėl Bendrovės taikytų nuolaidos kodų „OFF25“, „APP30“ ir pan.

LVAT pažymėjo, jog šiuo atveju Tarnyba pagrįstai įvertino kaip pranešimą apie kainų sumažinimą pareiškėjo „dvigubą kainodarą“, kai skelbiama kaina, taikoma lojalumo programos „SMART NET“ nariams, pateikiama su įprasta (reguliaria) prekės kaina, kuri taikoma ne lojalumo programos „SMART NET“ nariams. Atsižvelgdamas į Europos Komisijos 2021/C 526/02 pranešimą „Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB dėl vartotojų apsaugos žymint vartotojams siūlomų prekių kainas 6a straipsnio aiškinimo ir taikymo gairės“, šiuo aspektu LVAT nenustatė Direktyvos 98/6/EB nuostatos išimties dėl lojalumo programos.

Byloje nebuvo duomenų apie objektyvias priemones, ribojančias vartotojų, nesančių lojalumo programos nariais, galimybę susipažinti su nariams taikomomis kainomis ar tapti programos dalyviais. Informacija apie kainas buvo prieinama visiems vartotojams, o narystė programoje nebuvo siejama su tikru lojalumu (pvz., ankstesniais pirkimais ar narystės trukme). Todėl tokia kainodaros praktika atitiko Europos Komisijos gairėse aptartą situaciją, kai nuolaidos ar lojalumo pasiūlymai faktiškai yra prieinami plačiam, iš anksto neapibrėžtam vartotojų ratui ir dėl to gali būti laikomi pranešimu apie kainos sumažinimą Kainų žymėjimo direktyvos 6a straipsnio prasme.

Teismas pabrėžė, kad vertinant tokią praktiką lemiamą reikšmę turi ne formalus pasiūlymo pavadinimas ar verslininko pasirinktas rinkodaros modelis, bet tai, ar vartotojui objektyviai sudaromas sumažintos kainos įspūdis ir ar pasiūlymas faktiškai prieinamas plačiam vartotojų ratui. Jeigu mažesnė kaina yra viešai matoma ir ja gali pasinaudoti iš esmės bet kuris vartotojas, toks pasiūlymas laikytinas bendru pranešimu apie kainos sumažinimą, kuriam taikomas Civilinio kodekso 6.353 straipsnio 8 dalyje įtvirtintas reikalavimas nurodyti ankstesnę kainą.

Teismas taip pat pažymėjo, kad lojalumo programos registracijos paprastumas savaime nėra savarankiškas kriterijus kvalifikuojant kainos pasiūlymą pagal Kainų žymėjimo direktyvos 6a straipsnį, tačiau ši aplinkybė gali būti reikšminga vertinant, ar mažesnė kaina faktiškai buvo siūloma plačiam vartotojų ratui. Kadangi nagrinėjamu atveju narystė programoje buvo lengvai prieinama ir nesiejama su tikru vartotojų lojalumu, mažesnė kaina objektyviai buvo viešai siūloma daugeliui vartotojų.

Tačiau apeliacinės instancijos teismas nesutiko su Nutarimo dalimi dėl pareiškėjo praktikos taikant nuolaidų kodus („SUNNY15“, „HOME20“, „APP30“, „OFF10“, „OFF20“, „OFF25“) neatitikties Civilinio kodekso 6.353 straipsnio 8 daliai. Šiuo aspektu buvo konstatuota, jog Tarnybos prekių kainų pokyčių Bendrovės elektroninėje parduotuvėje tyrimas dėl skelbiamų nuolaidų kodų taikymo nebuvo tiek išsamus, kad atvejus dėl nuolaidų kodų taikymo vienareikšmiškai būtų galima vertinti bendrais pranešimais apie kainų sumažinimą. Taigi byloje nepakako duomenų pažeidimui pagrįsti ir LVAT panaikino šią Tarnybos nutarimo dalį.

Tarnyba dėl antrojo pažeidimo siekė įrodyti, jog pareiškėjas pateikė dalį informacijos apie pagrindines prekės savybes ne valstybine kalba, nors pagal teisės aktus privalėjo suteikti vartotojams informaciją aiškiai ir suprantamai. LVAT, vertindamas šią Tarnybos nutarimo dalį, pažymėjo, jog pagal aktualų teisinį reguliavimą Bendrovei kilo pareiga aiškiai ir suprantamai suteikti vartotojui informaciją ne apie visas ar bet kokias, o apie pagrindines prekės ar paslaugos savybes. Kadangi Tarnyba nutarime nenustatė ir neaptarė, kokios Bendrovės nuotoline sutartimi parduodamų prekių savybės yra pagrindinės, ir kokios konkrečiai informacijos apie pagrindines prekių savybes (jų dalį) Bendrovė nesuteikė vartotojams, LVAT panaikino šią nutarimo dalį.

Pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „Kesko Senukai Digital“ apeliacinis skundas tenkintas iš dalies. 2026 m. sausio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-537-624/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09473-2023-3

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Teisė kreiptis į teismą

Dėl individualios situacijos vertinimo sprendžiant dėl apeliacinio skundo trūkumų šalinimo termino pratęsimo

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Regionų administracinio teismo nutarties, kuria netenkintas pareiškėjo prašymas pratęsti terminą apeliacinio skundo trūkumams pašalinti ir apeliacinis skundas laikytas nepaduotu bei grąžintas pareiškėjui, pagrįstumo ir teisėtumo.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjo atskirąjį skundą, pabrėžė, jog sutinka su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad pareiškėjo prašyme pratęsti apeliacinio skundo trūkumų šalinimo terminą nurodyta priežastis (gauti dokumentus iš kilmės šalies apie arešto orderį) nėra susijusi su pirmosios instancijos teismo nutartimi nustatytais apeliacinio skundo trūkumais (pateikti apeliacinį skundą, pasirašytą originaliu

parašu, arba per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą (toliau – EPP), pateikti žyminio mokesčio mokėjimą patvirtinantį dokumentą arba motyvuotą prašymą atleisti nuo jo), tačiau vertinant pareiškėjo pateiktą prašymą svarbu atsižvelgti į aplinkybes, jog pareiškėjas yra užsienio šalies pilietis, prieglobsčio prašytojas, nemokantis valstybinės lietuvių kalbos ir galbūt neturintis reikalingų dokumentų bei priemonių, jog galėtų naudotis ir teikti dokumentus per EPP, pareiškėjo apeliaciniam procese nebeatstovauja profesionalus teisininkas (advokatas), todėl pareiškėjas, naudodamasis apeliacijos teise, bando savo teises ginti pats, dėl ko jam gali reikėti papildomo laiko tinkamai įvykdyti teismo įpareigojimus.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į specifinę pareiškėjo situaciją, vadovaudamasis bendraisiais protingumo, sąžiningumo, teisingumo principais, turėjo pagrindą pratęsti apeliacinio skundo trūkumų šalinimo terminą, taip suteikdamas pareiškėjui galimybę įvykdyti teismo nustatytus įpareigojimus ir ginti savo teises.

Atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes, taip pat į būtinumą užtikrinti pareiškėjo teisę į teisminę gynybą, nesant duomenų, jog pareiškėjas tokiu būdu siektų piktnaudžiauti savo procesinėmis teisėmis, teisėjų kolegija konstatavo, kad yra pagrindas tenkinti pareiškėjo atskirąjį skundą, panaikinti pirmosios instancijos teismo nutartį ir perduoti apeliacinio skundo priėmimo klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2026 m. sausio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-586-602/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03351-2025-4

Procesinio sprendimo kategorija 43.3.1

[Prieiga internete](#)

Reikalavimo užtikrinimo priemonės

Dėl ekspertinio nutarimo, kuriuo asmuo pripažintas tinkamu privalomajai karo tarnybai, galiojimo sustabdymo

Apžvelgiamos bylos atskirojo skundo dalykas – pirmosios instancijos teismo nutarties dalies, kuria tenkintas pareiškėjo prašymas taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę ir sustabdytas Lietuvos kariuomenės Karinės medicinos ekspertizės komisijos Regioninės pakomisės Kaune ekspertinio nutarimo (toliau – Ekspertinis nutarimas), kuriuo pareiškėjas pripažintas tinkamu tarnybai, galiojimas ir vykdymas, taip pat Lietuvos Kariuomenės sprendimų, susijusių su pareiškėjo privalomosios pradinės karo tarnybos pradžia, galiojimas ir vykdymas iki galutinio teismo sprendimo šioje byloje įsiteisėjimo, teisėtumas ir pagrįstumas.

Pareiškėjas nurodė, kad nepritaikius reikalavimo užtikrinimo priemonių jam būtų padaryta didelė ir sunkiai atitaisoma žala, nes dėl sveikatos būklės jis yra netinkamas atlikti privalomąją karo tarnybą, o šiuo metu jam yra paskirti papildomi medicininiai tyrimai. Pradėjus tarnybą, šių tyrimų atlikti nebūtų įmanoma arba jie būtų reikšmingai apsunkinti, o tai galėtų sukelti realią žalą pareiškėjo sveikatai.

Įvertinusi nustatytas reikšmingas aplinkybes, pareiškėjo keliamo reikalavimo administracinėje byloje pobūdį ir tai, kad pareiškėjas turi sveikatos sutrikimų, kurie, tik teismui nagrinėjant administracinę bylą bus įvertinti kaip pagrindas tenkinti jo skundą arba atsisakyti jį tenkinti, LVAT teisėjų kolegija sprendė, jog nepritaikius prašomos reikalavimo užtikrinimo priemonės, privalomoji karo prievolė gali būti įvykdyta. Teisėjų kolegijai nekilo abejonių, kad šiuo atveju reikalavimo užtikrinimo priemonė laikinai sustabdyti ginčijamo Ekspertinio nutarimo galiojimą yra adekvati siekiamam tikslui ir proporcinga pareiškėjo keliamam reikalavimui byloje.

Pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2026 m. sausio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-460-815/2026

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02047-2025-6

Procesinio sprendimo kategorija 49

[Prieiga internete](#)